

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

CYRILOMETODĚJSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Katedra církevních dějin a dějin křesťanského umění

Obor: Teologické nauky

III. ročník – kombinované studium

ŠEBESTIÁN KUBÍNEK

apoštol modlitby a dobré knihy

bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Tomáš Parma, Ph.D.

Olomouc 2016

Mgr. Jana Bártková

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a použila jsem při tom jen uvedené prameny a literaturu. Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Cyrilometodějské teologické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a zpřístupněna ke studijním účelům.

V Olomouci dne

OBSAH

Úvod.....	4
1 Obraz doby.....	5
1.1 Blažovice v dobovém kontextu.....	5
1.2 Napoleonské války.....	6
1.3 Bratrstva, Katolické jednoty, spolky	7
1.4 Obrozenecká a literární Morava.....	9
2 Život Šebestiána Kubínka	12
2.1 Dětství sužované napoleonskými válkami	13
2.2 Bouřlivý čas dospívání.....	15
2.3 Roky zklidnění a duchovního růstu	17
2.4 Nábožné poutě jako vrcholný duchovní prožitek.....	18
2.5 Modlitba, půst, almužna	19
2.6 Putování s alamárkou.....	22
3 Dílo a odkaz	28
3.1 Kubínkovy spisy	28
3.2 Práce pro Dědictví	31
3.3 Osvěta.....	34
3.4 Nedokončený proces beatifikace.....	36
3.5 Živý odkaz.....	37
Závěr	40
Seznam pramenů a literatury	41
Seznam zkratk.....	47
Seznam příloh.....	48
Přílohy	49
Anotace	67
Poznámka k rozsahu práce	68

Úvod

„Vy však buďte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský otec.“ (Mt 5, 48). Život Šebestiána Kubínka (1799–1882) je příkladem důsledného uskutečňování výzvy k následování Krista ve službě bližnímu. Základními pilíři křesťanského života jsou modlitba, půst a almužna.¹ Na těchto pilířích Kubínek postavil svůj život. „Dobré skutky jsou nejpřednější: modliti se, postiti se, almužnu sbírat.“² Takto vyzývá své současníky a sám se důsledně tohoto hesla drží. Ve všech třech oblastech zachází do extrému. S odstupem času můžeme říci, že se nejedná o chvilkové poblouznění, ale o celoživotní neúnavné úsilí o dokonalost. Přípravný proces Kubínkovy beatifikace, přerušený druhou světovou válkou, nebyl nikdy dokončen. Veřejnost tak má málo příležitostí seznámit se s jeho svéráznými a inspirativními životními postoji.

Motivem této práce je připomenout Kubínkovu výraznou osobnost a velkou míru jeho přispění k oživení a zachování katolické zbožnosti moravského venkova. Cílem je zmapovat důležité momenty a události v jeho životě, které formují jeho postoje a rozhodnutí a poukázat na význam a rozsah Kubínkova veřejného působení. Práce využívá možnost pohlédnout na jeho dílo s více než stoletým časovým odstupem. Nenárokuje si hodnotit jeho literární práci po stránce odborně teologické ani umělecké. Nahlíží především význam Kubínkova působení, jehož stopy můžeme pozorovat i v současné společnosti.

Dnes dostupné a dohledatelné informace o Kubínkovi jsou útržkovité. Materiály shromážděné k přípravnému procesu beatifikace se ztratily, šance na jejich znovunalezení je malá. Hlavními zdroji, ze kterých práce čerpá, jsou Kubínkem sepsané a tiskem vydané paměti *Děje Kubínka, sběratele údů k ústavům vzdělávacím*³ a životopis sestavený dr. Josefem Jančíkem *Na toulkách Božích*, vydaný v r. 1941.⁴ Josef Jančík vycházel ze shromážděných ověřených svědectví. U jednotlivých výpovědí uvádí jména svědků, někdy i datum sepsání výpovědi, jindy pouze KA, tj. konsistorní akta. Není důvod zpochybňovat pravdivost těchto údajů, avšak jedná se o dnes nedostupný zdroj. Kubínek ve svých pamětech uvádí některé časové údaje chybně, také v matrice zemřelých je chybně uveden jeho věk. Ostatní jím uvedené údaje lze považovat za věrohodné. Práce využívá častých citací, protože mají velkou vypovídací hodnotu. V citacích jsou opraveny pouze některé gramatické chyby z důvodu srozumitelnosti textu. Kubínek o sobě píše ve třetí osobě, to je ponecháno beze změny.

Ráda bych poděkovala vedoucímu práce, Mgr. Tomáši Parmovi, Ph.D., za cenné rady a pomoc při zpracování historických pramenů. Dále děkuji OÚ Blažovice a paní Radmile Tužínové za zapůjčení kronik a zápisků Pavla Štěpánka, panu Janu Kašpaříkovi a dalším obyvatelům Blažovic za možnost nahlédnutí do jejich soukromých materiálů. Dík patří také mojí rodině za trpělivost a pochopení.

¹ *Katechismus katolické církve*. 1. vyd. Praha: Zvon, 1995. ISBN 80-7113-132-6, §1434, s. 367.

² SOLDÁN, L.; DANĚK, V. (eds.) *Laický apoštol Šebestián Kubínek (1799–1882). K jubileu dvou století od narození*. Blažovice: Obecní úřad Blažovice, 1999, s. 20.

³ KUBÍNEK, Š. *Děje Kubínka, sběratele údů k ústavům vzdělávacím. K nimžto připojena jsou některá mravní poučení křesťanská. O vděčnosti, již projevuje Kubínek za třicet let svého cestování po Moravě všem svým dobrodincům za prokázaná dobrodíní*. Brno, 1878.

⁴ JANČÍK, J. *Na toulkách Božích. Život a dílo Šebestiána Kubínka*. Brno: Občanská tiskárna, 1941.

1 Obraz doby

Život Šebestiána Kubínka zaujímá celé 19. století. Století, o jehož dynamičnosti nelze pochybovat. Rámec této práce nedovoluje podat ucelený obraz společnosti a zmapovat historické události, které jej determinují. Omezme se na ty z nich, které se výrazně dotkly Kubínkova života nebo jej nějakým způsobem usměrnily. Myšlenkovým proudem, který zaplavil Evropu v 18. st. a roztočil vír událostí, bylo osvícenství.

1.1 Blažovice v dobovém kontextu

Osvícenství zasáhlo Moravu především v podobě tereziánských a josefínských reforem. Ty na jedné straně umožnily ekonomický vzrůst celé habsburské monarchie, na straně druhé, ve snaze o udržení jednoty, zasahovaly do života jednotlivých národů i církve.

Blažovice patřily řádu dominikánek u sv. Anny v Brně. Vystavěly si zde zámek a vytvořily svoji pobočku.⁵ Blažovice se tak staly středem svatoanenského dominia „Královská zahrada“. Po zrušení řádů a sekularizaci majetku byl do Blažovic situován vrchnostenský úřad, který spravoval kromě panství Blažovického také panství Habrovanské a část panství Šlapanického.⁶ Znamenalo to množství úředníků a dokumentace, pro místního učitele možnost přivýdělku.⁷ Školní výuka začala v Blažovicích probíhat někdy v letech 1770–1775. Před tím chodily blažovické děti do Tvarožné. Budovu vhodnou k výuce obec získala až poté, co v r. 1864 odkoupila zkrachovalou palírnu a v r. 1885 vystavěla budovu novou.⁸

Po pozemkové reformě, která proběhla v osmdesátých letech 18. st., byly Blažovice malou hospodářskou vesnicí s asi 400 obyvateli. K jednotlivým statkům náležela půda rustikální nebo dominikální.⁹ Rustikální půda byla pevně vázána na statek bez možnosti rozdělení nebo jiné manipulace. Půda dominikální byla přidělena do nezrušitelného nájmu po sekularizaci dominikánského majetku. Bylo možno s ní nakládat svobodněji. Většinou to byly půllány. K domu č. 30, kde Kubínek hospodařil, patřila půda rustikální.¹⁰

Omezení nevolnictví zavedené Fr. Josefem II. se rozšířilo na Moravu v r. 1783. Blažovice, jako jedna z prvních obcí na Moravě, podepsaly smlouvu o vyvázání z nevolnictví již 20. července 1784.¹¹ Za obec aboliční smlouvu podepsali úředníci a zástupci půllánů. Všichni ji podepsali třemi křížky, což svědčí o tehdejší negramotnosti. Ve čtrnáctém bodě smlouvy se píše o zákazu dělení či opuštění gruntu bez vědomí vrchnosti. To se později dotkne Šebestiána Kubínka, když se rozhodne vzdát majetku.¹²

⁵ Blažovický zámek byl postaven pravděpodobně po morové epidemii v r. 1679 pro řádové sestry dominikánky, aby se sem mohly uchýlit v případě epidemie další. Viz *Kronika Blažovic II*, s. 122.

⁶ Habrovanské panství patřilo jezuitskému řádu a část Šlapanic Barnabitům.

⁷ Což neblaze poznamenalo Šebestiánovu školní výuku. Viz kapitola 2.1.

⁸ Štěpánek 6, s. 86–91.

⁹ Dominikální, tj. z majetku řádu dominikánek; rustikální, tj. selská.

¹⁰ *Kronika Blažovic II*, s. 133.

¹¹ Např. v sousední obci Jířkovice byla robot zrušena až v r. 1848.

¹² Štěpánek 6, s. 35–38.

V letech 1820 a 1870 byly Blažovice, tak jako ostatní vesnice, zasaženy dvěma hospodářskými krizemi. Mnohem větší trauma však zanechalo několik epidemií cholery, z nich největší zasáhla obec v r. 1866. Během čtyř týdnů v Blažovicích zemřelo 66 lidí. V okolních vesnicích nebyly ztráty zdaleka takové. Důvod je ten, že více blažovických obyvatel pracovalo v brněnských továrnách a přišlo tak do styku s nákazou. Navíc byli díky špatným hygienickým podmínkám v továrně méně odolní.¹³

V r. 1766 si dominikánky postavily z ekonomických důvodů v Blažovicích lihovar. Zprvu se pálilo těžko prodejné či nadbytečné obilí, později líh z brambor. S nástupem nových technologií a modernizací zemědělství došlo k výraznému zjednodušení výroby alkoholu a tudíž k jeho zlevnění. V první polovině 19. st. došlo k výrazné alkoholizaci společnosti, která neminula ani Blažovice. Po zrušení řádu si palírnu od světské vrchnosti pronajímali židé, kteří se neblaze zapsali do paměti místních obyvatel. V jejich rukou skončil nejeden statek nezkušeného hospodáře. Palírna zanikla kolem r. 1860 vlivem Kubínkovým.¹⁴

Vedle brzkého zrušení roboty a úspěšného boje proti alkoholismu, kdy byly Blažovice spolu s Kubínkem dávány za příklad celému národu¹⁵, jsou i další počiny, kterými se obec může pyšnit. V r. 1840 byla vybudována silnice, což bylo ve své době novátorské. Potravní spolek založený r. 1865 byl jedním z prvních, stejně tak záložna z r. 1868. O čtenářském a pěveckém spolku bude pojednáno později.¹⁶ Dodnes fungující knihovna byla založena v r. 1869. Snad nejobdivuhodnějším podnikem bylo scelení pozemků. V Blažovicích proběhnulo v letech 1865–1866. Po Záhlinicích se tak staly druhou obcí v celém Rakousku Uhersku.

1.2 Napoleonské války

Osvícenství dalo vzniknout revolučním ideálům: rovnost, svoboda a přirozené právo a stalo se hybnou silou Velké francouzské revoluce. Ze spleti reforem, protestů a násilí vyšel vítězně Napoleon Bonaparte, který se 2. prosince 1804 nechal korunovat na císaře. Bylo to přesně rok před památnou bitvou u Slavkova. V srpnu r. 1805 vstoupilo Rakousko do války s Francií. Zatím, co Napoleon táhnul na Vídeň, přes Moravu přicházela na pomoc ruská armáda. Její hmotné zajištění bylo ošetřeno smluvně. V krajích musely být připraveny povinné dodávky dřeva, sena, slámy, chleba i masa nazývané furáž. Vše bylo hrazeno z rakouské státní pokladny s tříměsíční splatností a podle svědectví probíhalo hladce.¹⁷

Jinak tomu bylo, když rakousko-ruské vojsko nuceně ustoupilo zpět k Olomouci a v brněnském kraji až k Vyškovu se rozložilo vojsko francouzské. Pokud se vojsko pohybovalo na znepřáteleném území, prováděly se реквизиce bez náhrady. Často měly krvavý charakter, a byť trvaly jen několik týdnů, znamenaly exploataci kraje.

¹³ *Kronika Blažovic II*, s. 120–121.

¹⁴ *Kronika Blažovic II*, s. 57.

¹⁵ Více kapitola 2.6.

¹⁶ Viz kap. 1.3.

¹⁷ *Blažovice a bitva u Slavkova*. [1805–2005/ sestavil redakční tým ve složení Marta Kalábová ... et al.] Blažovice: Obecní úřad, 2005, s. 15.

Rekvizice probíhaly za hlasitého víření bubnů. Blažovičtí v těchto zvucích slyšeli: „*Berrrte, berrrte, berrrte všechno...*“¹⁸.

Krátce před započítím památné bitvy u Slavkova Napoleon stáhnul předsunutou část vojska zpět k Brnu a Blažovice se ocitnuly v sevření dvou válečných linií; na jedné straně rakousko-ruská armáda čítající 85 000 mužů a na straně druhé francouzská armáda se 74 000 muži. 2. prosince r. 1805 se vesnice a její polnosti nedobrovolně staly bojištěm a posléze svědkem Napoleonova vítězství. Obyvatelé Blažovic přečkali válečné běsnění v úkrytech panského stavení a pivovarského sklepa. Obec utrpěla velké škody. Z blažovické kroniky: „*Mnohé domy byly strženy neb dochových střech zbaveny. Vojsko, v chladných nocích po polích tábořící, spálilo dřevo, mnohé hospodářské nářadí a někdy i stromy. Z vrat, dveří a strhaných došků si stavělo na polích boudy. Hospodářské zvířectvo a zásoby byly stenčeny. V Blažovicích byly k tomu i dvě spáleniště.*“¹⁹ Na okolních polích podupaných koňmi ležely stovky mrtvých a raněných. Mladá děvčata chodila se džbány vody a dávala raněným napít.²⁰ Blažovice se proměnily ve francouzské ležení. Až do 12. ledna r. 1806 byli v jednotlivých domech ubytováni francouzští kyrysníci.²¹ Vesnice měla tehdy 420 obyvatel. Během r. 1806 zemřelo 31 osob, z toho 5 dospělých a 26 dětí. Jako důvod jsou uváděny nemoci způsobené nedostatkem, hladem nebo infekce přivlečené vojáky (např. neštovice, tyfus).²²

Další válečné strádání prožívali obyvatelé Blažovic, když Napoleon znovu bojoval s Rakouskem.²³ Po uzavření příměří 11. července 1809 ve Znojmě byly francouzské pluky vedené generálem Davoutem odveleny k Brnu, aby zde setrvaly do nastolení míru. V okolí Brna se znovu rozložila francouzská armáda. Generál se usídlil v Brně a později za ním přijel i Napoleon, který na slavkovském bojišti uspořádal vojenskou přehlídku. Mírová smlouva byla podepsána 14. října v Schönbrunnu. Poslední francouzské oddíly odtáhly z brněnského kraje 3. listopadu 1809 „na dušičky“. Blažovickým se tehdy velice ulevilo.²⁴

1.3 Bratrstva, Katolické jednoty, spolky

Války byly dříve chápány jako trest boží.²⁵ Po jejich ukončení vzrostla touha po obnovení starých církevních pořádků. Obzvláště ve městech bylo třeba pozvednout morálku. V r. 1839 začala obnova modlitby svatého růžence v Brně u minoritů, a sice v německém jazyce. V Rakousko-uherské monarchii byly v platnosti zákony císaře Josefa II., které zakazovaly všechna bratrstva.²⁶ Bratrstvo živého růžence bylo zavedeno zřejmě díky tomu, že se spojilo s ústavem Leopoldinským. Ten podporoval

¹⁸ *Kronika Blažovic III*, s. 218, 231.

¹⁹ *Kronika Blažovic III*, s. 217.

²⁰ Mohl to být úřední rozkaz.

²¹ Kyrysník, příslušník těžkého jezdeckého, vybavený palnými i chladnými zbraněmi.

²² *Kronika Blažovic III*, s. 222, 231.

²³ Bitvy u Aspernu a Wagramu nedaleko Vídně v r. 1809.

²⁴ *Kronika Blažovic III*, s. 236. Srov. KUBÍNEK, Š. *Děje Kubínka, sběratele údů k ústavům vzdělávacím. K nimžto připojena jsou některá mravní poučení křesťanská. O vděčnosti, již projevuje Kubínek za třicet let svého cestování po Moravě všem svým dobrodincům za prokázaná dobrodíní.* Brno, 1878, s. 83.

²⁵ Kubínek nazval Napoleona holí v ruce boží, kterou nás Bůh trestal za naše hříchy, a když nás náležitě potrestal, pak tuto hůl zlomil a zahodil. Srov. *Děje 1878*, s. 88.

²⁶ Bylo tomu tak až do konce r. 1841.

misionáře v Sev. Americe a byl proto schválený.²⁷ Lístky s tajemstvími se nesměly tisknout, byly pouze psané. V r. 1842 bylo v Brně 7 růží živého růžence.²⁸ Brzy se přidaly Zábrdovice a odtud přišlo bratrstvo živého růžence do Blažovic, kde se hned na počátku vytvořilo 12 růží.²⁹

Válkami devastovaná společnost potřebovala systematickou pomoc v oblasti sociální a charitativní. Tu si vytyčily společně se vzdělávací činností Katolické jednoty. V r. 1848 byla v Zábrdovicích založena první Katolická jednota podle německého vzoru. Hned poté vznikaly filiálky na venkově.³⁰ V Kubínkově tvaroženské farnosti byla Katolická jednota založena v následujícím roce.³¹ V letech 1851–1854 byly v Brně uspořádány čtyři sjezdy. Poslední z nich měl nejvyšší návštěvnost, asi 2000 lidí. Mimo jiné se hovořilo o palčivém problému nadměrného pití alkoholických nápojů, především lihovin.

Jak již bylo zmíněno, alkoholismus byl v této době velice rozšířený nejen na Moravě a v Čechách. Logickým důsledkem byl vznik protialkoholních aktivit. Ve čtyřicátých letech se k nám začalo šířit z Německa a ze Slezska hnutí střídmosti spolu s brožurou *Kořaleční mor*, obsahující poučení o pití kořalky. Ve Tvarožné skládali farníci slib střídmosti již v r. 1845, ale teprve po založení Katolické jednoty nabylo hnutí na síle. „*Na vybídnutí duchovních pastýřů zbudila i projevila se v jednotě katolické Tvaroženské na den sv. Cyrilla a Methoda r. 1856 žádost, aby při farním chrámu Páně založeno bylo bratrstvo střídmosti, a to obzvláště z té pohnutky, aby ti, jižto r. 1845 slib střídmosti byli složili, v plnění téhož slibu neochabovali [...] aby Tvaroženské bratrstvo bylo co filiální přivtěleno k Vratislavskému arcibratrstvu střídmosti.*“³² Stalo se tak na Hromice r. 1857, kdy 131 členů Bratrstva složilo slib střídmosti: „*Já ... připovídám svatosvatě Bohem, před Bohem, nejsvětější Pannou, svým andělem strážcem a církví boží, s pomocí boží všelikých pálených nápojů docela se zdržeti, všech jiných střídmě užívatí a k podobné střízlivosti svého bližního všemožně vzbuzovati. To pak uznávám a vyznávám, že bych od Boha trestán, před lidmi zahanben a z bratrstva vyloučen býti zasluhoval, kdybych tuto s dobrým rozvážením učiněnou spasitelnou přípověď lehkovážně zrušil!*“³³ V Blažovicích se ke hnutí připojila téměř celá obec. Sliby byly skládány především v letech 1845–1847. Pro jejich připomínku byly v okolí obce umístěny tři dubové kříže.³⁴

Povinnosti členů bratrstva střídmosti:

1. Jeden každý úd bratrstva se zavazuje všelikých pálených nápojů, jako: kořalky, araku, rumu, lihu, (neb špiritusu) a všeho, co by s těmito nápoji připraveno aneb smícháno bylo, zúplna a doživotně se zdržeti.

²⁷ Bratrstvo živého růžence v Brně. *Hlas: časopis církevní*. V Brně: Jednota katolická v Brně, 1857–1918. Deník, s. 98.

²⁸ Jednu růži tvoří 15 lidí, kteří se současně modlí růženec radostný, bolestný a slavný. Každý člověk se modlí jeden, tentýž desátek denně. Výměna desátků probíhá jednou za měsíc.

²⁹ Viz kapitola 2.6.

³⁰ MASÁK, Emanuel. *Dějiny dědictví sv. Cyrila a Metoděje v Brně*. Brno: Občanská tiskárna, 1932, s. 17.

³¹ Až do r. 2001 byly Blažovice přifařeny ke Tvarožné.

³² Bratrstvo střídmosti v Tvarožné. *Hlas: časopis církevní*. V Brně: Jednota katolická v Brně, 1857–1918. Deník, s. 52.

³³ Jančík 1941, s. 19.

³⁴ Štěpánek 1, s. 109.

2. Dále se zavazuje: vína, piva a podobných kysaných nápojů toliko střídmě užívat.
3. Má každý úd se nanejvýš v duchu křesťanské lásky přičiníti, aby jiné osoby, přátele, příbuzné, známé, především opilce bratrstvu získal.
4. Alespoň v neděli a ve svátek se pomodlí modlitbu sv. Bernarda „Rozpomeň se, ó nejmilostivější Panno Maria“ (Memorare) ...
5. Xx
6. O hlavní slavnosti bratrstva na den Očišťování P. Marie koná se slavné obnovení slibu a podobně se činí též o slavnostech Zvěstování, Navštívení (v neděli následující), Narození a Neposkvrněného Početí P. Marie, o kterýchž všickni údové svůj slib pobožně obnoviti mají. Toto obnovení neukládá žádné nové povinnosti, avšak opomenuto byvši, nerozvazuje také od povinností jednou navždy přijatých.
7. Xx
8. Xx
9. Stanovy bratrstva nezavazují pod hříchem... Jest to slavná přípověď, kteráž před Bohem, před nejsvětější Královnou nebes, sv. andělem strážným a před církví Boží učiněna byvši světlejší jest, než všeliké lidem učiněné zaslíbení a z lásky k Bohu a nejsv. Matce Boží, pro vlastní časné i věčné blaho svědomitě zachovávat se má.³⁵

Obroda společnosti v 19. st. probíhala ve znamení zakládání spolků. O založení čtenářského spolku v Blažovicích se zasloužil tvaroženský kaplan Jan Křivý, který zde působil v letech 1868–1871. Byl to žák Sušilův, v té době velmi mladý a podle Václava Kosmáka velice všestranný. Přes původní nedůvěru v Blažovicích založil Čtenářský spolek Velehrad, který byl později rozšířen o pěvecký sbor schopným učitelem a hudebníkem Janem Fritzem.³⁶ Pěvecký spolek Velehrad ve své době neměl v okolí konkurenci. Zpíval skladby duchovní i světské. Pořádal koncerty s výtěžkem na podporu stavby Národního divadla a zpíval též při velehradských slavnostech.³⁷

1.4 Obrozenecká a literární Morava

Úředním jazykem v celé habsburské monarchii byla němčina. V letech 1815–1830 nevycházelo na Moravě žádné periodikum v českém jazyce. Blízkost Vídně, moravská svěbytnost a absence národního centra zapříčinily, že národní obrození zde bylo až do r. 1848 málo výrazné. Změna nastala ve třicátých letech, kdy do Brna přišli významní buditelé z Čech,³⁸ především František Matouš Klácel,³⁹ Alois Vojtěch Šembera⁴⁰ a František Cyril Kampelík.⁴¹ Střediskem vlasteneckých snah se stal augustiniánský klášter na Starém Brně, jehož opatem byl prelát Cyril František Napp, stálý zástupce

³⁵ Chybějící body Jančík neuvádí. Viz Jančík 1941, s. 20.

³⁶ Jan Fritz zemřel v Blažovicích v r. 1883.

³⁷ Štěpánek 6, s. 85.

³⁸ TRAPL, M. *České národní obrození na Moravě v době předbřeznové a v revolučních letech 1848-1849*. Brno: Nakladatelství Blok, 1977.

³⁹ František Matouš Klácel (1808 Česká Třebová – 1882 USA), básník, novinář a filosof.

⁴⁰ Alois Vojtěch Šembera (1807 Vysoké Mýto – 1882 Vídeň), jazykovědec, literární historik.

⁴¹ František Cyril Kampelík (1805 Syřenov – 1872 Kukleny), lékař, spisovatel, zakladatel svépomocných záložen „kampeliček“.

za stav duchovní na moravském stavovském sněmu. Vlastenecké aktivity, a nejen ty, u něj našly plnou podporu. Atmosféra v klášteře umožnila řeholníkům přispívat na poli duchovním, vědeckém i kulturním.⁴² Prelát Napp je právem považován za tvůrce a správce kultury a vědy na Moravě. Když byla v roce 1849 založena Moravská národní jednota sv. Cyrila a Metoděje, národně uvědomělí členové starobrněnského kláštera, jako byli M. Klácel nebo P. Křížkovský, do ní vstoupili. Matouš Klácel byl zvolen prvním předsedou.⁴³

V Jednotě brzy došlo k ideovému střetu mezi liberální a katolickou frakcí a kněží v čele s Františkem Sušilem, Bedou Dudíkem,⁴⁴ hrabětem Silva-Taroucou⁴⁵ a Matějem Procházkou⁴⁶ z Jednoty vystoupili. Ještě téhož roku založili vzdělávací ústav Dědictví sv. Cyrila a Metoděje, do jehož čela se postavil František Sušil.⁴⁷ Národní jednota ještě dva roky živořila a poté byla přeměněna na Matici Moravskou. Cílem Dědictví bylo všestranně vzdělávat moravský lid na základě katolické víry, s vyloučením veškeré politiky. Prostředkem bylo vydávání knih náboženských, vzdělávacích a zábavných. Orgánem Dědictví se stal časopis *Hlas jednoty katolické*.⁴⁸ „*Tak jako Čechy jsou v sekularizaci, a tudíž i ve vzniku katolické restaurace zpožděny vůči Německu a Francii, je Morava zpožděna vůči Čechům.*“ tvrdí M. C. Putna.⁴⁹ „Moravské specifikum“, jímž je zachování religiozity, umožnil právě významný podíl a přínos katolického kněžstva na poli osvěty. Obrozenecké hnutí na Moravě probíhalo v duchu hesla „sušilovců“ „*církev a vlast*“.⁵⁰

František Sušil, kněz a regens bohosloveckého semináře v Brně, kolem sebe soustředil mladé kněze, kteří posléze šířili a podporovali obrozenecké ideály na celém území Moravy. Výstižně jej charakterizuje E. Masák: „*všemi uznávaný a ctěný vychovatel a vůdce katolického kněžstva na Moravě, vážený učenec, spisovatel i básník a sběratel národních písní a nadto upřímný vlastenec, jenž nejen dovedl ve svém velkém srdci spojit v krásném souladu lásku k Církvi a vlasti, ale uměl také nadchnouti celou družinu svých žáků a přátel k účinné práci pro tento svůj ideál.*“⁵¹ František Sušil byl až do své smrti starostou Dědictví CM.⁵² Šebestián Kubínek s ním

⁴² Připomeňme alespoň Gregora Mendela a Pavla Křížkovského. Viz DOHNAL, P. Úloha augustiniánského kláštera na Starém Brně v kulturním a politickém životě Moravy 19. století. In: *Sacra aneb Rukověť religionisty*. Brno: Vydavatelství MU, r. 2003, roč. I., č. 1. ISSN 1214-5351.

⁴³ ZLÁMAL, B. *Klášter králové na Starém Brně v cyrilometodějském ovzduší 19. století*. Brno: Občanská tiskárna, 1937.

⁴⁴ Beda (František) Dudík (29. 1. 1815 Kojetín – 18. 1. 1890 Rajhrad), benediktin, historiograf, církevní historik.

⁴⁵ Bedřich hrabě Silva-Tarouca (11. 12. 1816 Čechy pod Kosířem – 23. 6. 1881 Brno) kněz, první mecenáš Dědictví CM.

⁴⁶ Bude představen podrobněji, viz následující strana.

⁴⁷ Od r. 1830 v Praze fungovalo Dědictví sv. Jana Nepomuckého, v r. 1861 vstoupilo v život Dědictví sv. Prokopa, zaměřené na vydávání odborné teologické literatury, v r. 1860 Dědictví Maličkových vydávající zábavné knížky pro mládež a v r. 1862 Dědictví sv. Ludmily neboli Zlatá kniha dívek v Čechách.

⁴⁸ Celé stanovy Dědictví viz MASÁK, Emanuel. *Dějiny dědictví sv. Cyrila a Metoděje v Brně*. Brno: Občanská tiskárna, 1932, s. 42.

⁴⁹ PUTNA, C. M. *Česká katolická literatura v evropském kontextu 1848–1918*. Praha: Torst, 1998. ISBN 80-7215-059-6, s. 206.

⁵⁰ Srov. MASÁK, Emanuel. *Dějiny dědictví sv. Cyrila a Metoděje v Brně*. Brno: Občanská tiskárna, 1932, s. 18.

⁵¹ Tamtéž, s. 49.

⁵² František Sušil (14. 6. 1804 Rousínov – 31. 5. 1868 Bystřice pod Hostýnem).

byl v kontaktu a velice si jej vážil. „Dle tohoto vzoru Sušilova, Slované, pracujme neúnavně, dá-li Pán Bůh zdar naší snažnosti, bude lid prospívat ctně a mravně.“⁵³

Snad nejvýraznější postavou „družiny Sušilovy“ je kněz a pedagog Matěj Procházka, člověk širokého kulturního rozhledu, Sušilův blízký přítel.⁵⁴ Po Sušilově smrti se postavil do čela Dědictví CM a jako první napsal Sušilův životopis. Procházka působil jako kaplan v Brně – Zábrdovicích.⁵⁵ Tam v roce 1848 založil podle německého vzoru první Katolickou jednotu a o rok později založil a redigoval dříve zmíněný časopis *Hlas Jednoty katolické pro víru, svobodu a mravní ušlechtilost*. On sám přispíval do většiny církevních časopisů, Pražských novin, Světozoru, Národních listů, Moravské orlice, Obrazu života a kalendáře Moravan. Kubínek s ním byl ve styku a přinesl od něj do Blažovic Bratrstvo živého růžence. Byl to právě Matěj Procházka, který zesnulého Kubínka pohřbil a vyzval Václava Kosmáka k sepsání jeho životopisu.

Další osobností, se kterou pojil Kubínka zájem o dobrou českou knihu, byl kněz a spisovatel Václav Kosmák, který byl v letech 1877–1897 kaplanem ve Tvarožné u Brna.⁵⁶ Svými povídkami „ze života“ si Kosmák získal oblibu široké veřejnosti a přízvisko „Homér moravského lidu“.⁵⁷ Jeho „Obrázky z kukátka“ vycházely na pokračování v časopise *Hlas*. Náměty čerpal ze svého okolí. Se Šebestiánem Kubínkem se setkal již v dětství a jeho obraz zachytil v jednom ze svých příběhů.⁵⁸ O oblibě Kosmákových příběhů svědčí to, že ještě v roce 1983 vyšlo nákladem 9 000 výtisků „Obrázků z kukátka“. Po Kubínkově smrti se Kosmák zasloužil o shromáždění svědectví o Kubínkovi. V Demlových *Šlápějích* oznámil, že má v úmyslu sepsat Kubínkův životopis: „chci se ponořiti do zkoumání jeho povahy, abych z ní čerpal poučení, povzbuzení a posilu pro sebe i pro jiné“.⁵⁹ K tomu, bohužel, nedošlo. Kosmák se však postaral o umístění pamětní desky na Kubínkův rodný dům. Předtím si ve *Šlápějích* postesknul: „Ale svět, nevděčný svět, národ, který postavil již mnohemu pomník, jenž daleko tolik pro dobro jeho nepracoval, ten národ zapomněl na Kubínka docela, neosvědčí mu díku svého ničím“.⁶⁰

⁵³ KUBÍNEK, Š. *Denník Kubínkův. Ročník pátý až osmý, v nichž jsou úvahy na knihy roku 1872 a 1873 vydané z ústavů vzdělávacích a pozvání Moravanů a všech k přistoupení k vzdělávacím ústavům*. Brno, 1879, s. 74.

⁵⁴ Jeho žákem byl T. G. Masaryk.

⁵⁵ Kromě toho působil jako kooperátor v Brně u sv. Tomáše a jako kaplan v Komárově a Čejkovicích u Hodonína.

⁵⁶ Blažovice byly v té době přifařeny ke Tvarožné.

⁵⁷ Kosmáka takto pojmenoval historik František Bílý.

⁵⁸ Příběh se nazývá Kubínek. Viz KOSMÁK, Václav. *Obrázky z kukátka*. II. vyd. Brno: Občanská tiskárna, 1923.

⁵⁹ KOSMÁK, V. *Kubínek*. In: DEML, J. *Šlápěje XX*, Tasov na Moravě: Pavla Kytlicová, 1934, s. 9.

⁶⁰ Tamtéž, s. 11.

2 Život Šebestiána Kubínka

Šebestián Kubínek se narodil 1. ledna 1799 rodičům Tomášovi a Anně Kubínkovým. Kubínkovi vlastnili půllán, na kterém hospodařili. Pokud neměli přímo rozhodující vliv na formování Kubínkovy osobnosti, vytvořili pro něj výborný předpoklad. Podle svědectví současníků byli velice zbožní a ve svém domě poskytovali přístřeší potřebným.⁶¹

Pozoruhodný je příklad otce, kterého Šebestián vícekrát zmiňuje ve svých pamětech a vždy se o něm vyjadřuje v superlativech. Václav Kosmák zaznamenal svědectví Martina Šlesingera, který se spolu s rodiči přistěhoval do Blažovic, kde pracovali u Kubínků. Šebestiánův otec podle něj klečoval po celou mši svatou a přes celé pozdvihování lehával čelem na zemi. Sklízел proto mnohé posměšky. Šebestián, podle Šlesingera, má být po něm veliký dobrák.⁶² Když po svém obrácení Šebestián smýšlí velice přísně nábožensky a cení si jen toho, co má význam pro život věčný, označuje svého otce za „zvláštní milost jemu Bohem udělenou“.⁶³ Nazývá jej šťastným a přiznává mu podíl na svém obrácení: „*Šťastný otec Kubínkův, neb on se neustále za svého syna modlil, aby cesty se nechybil.*“⁶⁴ Otec byl pro něj vzorem pracovitosti a zbožnosti „*jemuž v nábožnosti a pracovitosti ve vůkolí nebylo možno najiti žádného rovného jemu*“.⁶⁵ Ve svých pamětech Šebestián popisuje, jak vídal modlícího se otce „*ráno i večer klekna na kolena uprostřed světnice, na lavici nikdy nepodepřeného*“.⁶⁶ Jaký postoj otec zaujal k rozhodnutí jediného syna a potenciálního dědice vzdát se majetku není známo. O této okolnosti máme jen málo zpráv. Otec zemřel, když bylo Šebestiánovi 33 let. Zažil tedy jeho obrácení a příklon k radikálnímu odřikání i vášně pro dlouhé pěší poutě.⁶⁷ Měl obavu, jak bude vypadat hospodářství při takovémto způsobu života. V pamětech se dočteme, že se otec spolu se synem dohodnuli, že majetek bude odkázán vnukovi.⁶⁸ Žádný konflikt nebo nedorozumění není naznačeno. To by dokreslovalo otcovu zbožnost a velkorysost ve věcech časných.

Matka byla velice štedrá a pohostinná a zřejmě také důsledná. Když přijímala pocestné, kdo se zdržel přes neděli, musel s nimi jít na mši svatou do kostela do Tvarožné, vzdálené tři kilometry.⁶⁹ Teprve poté byl pozván k obědu. Každé pečení z nové mouky matka rozdala chudým.⁷⁰ Podle Šebestiánovy výpovědi rodiče nestrpěli žádné pohoršující nebo nemravné řeči sloužících či dělníků.⁷¹

⁶¹ Jančík 1941, s. 7–8.

⁶² KOSMÁK, V. *Kubínek*. In: *Šlépěje XX*, DEML, J., Tasov na Moravě: Pavla Kytlicová, 1934, s. 5.

⁶³ Srov. *Děje 1878*, s. 6.

⁶⁴ *Děje 1878*, s. 9.

⁶⁵ *Děje 1878*, s. 27.

⁶⁶ Tamtéž.

⁶⁷ Poutě byly několikátýdenní, např. do Maria Zell, Vamberk, Čenstochové. Viz kapitola 2.4.

⁶⁸ Jedná se o jednoho ze synů Veroniky Nohelové, rozené Kubínkové, provdané do Holubic.

⁶⁹ V Blažovicích tehdy kostel nebyl.

⁷⁰ Jančík 1941, s. 8.

⁷¹ *Děje 1878*, s. 14.

Šebestián se narodil jako předposlední ze dvanácti sourozenců. Osm z nich zemřelo v prvním roce života. Apolonie zemřela ve dvou letech. Dospělosti se dožil pouze Šebestián a dvě sestry. Veronika se provdala do Holubic za Václava Nohela a Marianna zůstala žít v rodném domě. Byla tělesně postižená.⁷² Od roku 1832 hospodařili na rodném gruntu společně Šebestián a Marianna. Když v dospělosti prodal všečen svůj majetek synovci a rozhodl se zcela sloužit Bohu a lidem, Marianna mohla zůstat v rodném domě. Až do své smrti Šebestiánovi poskytovala přístřeší. Zemřela v roce 1854.

2.1 Dětství sužované napoleonskými válkami

Hned druhý den posvém narození je Šebestián pokřtěn ve tvaroženském kostele.⁷³ Jak již bylo řečeno, vyrůstá v přísně katolickém prostředí. Je vychováván k praktickému křesťanskému životu a hospodaření na vesnici. Má zdědit rodný statek. Na druhou stranu je jediný syn a dědic a rodiče mu, jak sám píše, nic neodepřou: „*Kteříž mu potřebný peníz mohli poskytnout, ježž on k tomu potřeboval, když chtěje se rovnat jiným ve všem, od rodičů vždy dosahoval*“.⁷⁴

Vedle rodinného prostředí se na utváření osobnosti Šebestiána Kubínka významně podílí škola. To jak pozitivně, tak negativně. Začíná ji navštěvovat v šesti letech. Jak sám tvrdí, nemá možnost volby, školu musí navštěvovat denně po dobu šesti let. Odpovídajícího vzdělání se mu, bohužel, nedostává. Nikoliv pro nedostatečnou inteligenci. Sám o sobě píše: „*osvojil sobě všecka školní umění, máje pro ně schopné nadání*“.⁷⁵ O jeho bystrosti svědčí i to, že si jej učitel vybírá za pomocníka. V Blažovicích sídlila vrchnost, která potřebovala mnoho písařů.⁷⁶ Pro místního učitele Adlera to byl vítaný zdroj příjmů. Podepsalo se to však negativně na kvalitě výuky. Podle svědectví Šebestiána, učitel ráno zahájí vyučování modlitbou a vše ostatní přenechává pomocníkovi. Šebestián se, přes prvotní obavy ze školní výuky, během tří let naučí číst, psát a počítat. Po následující tři roky vyučuje mladší děti.⁷⁷ Později toho velice lituje, protože musí vyhledávat pomoc písaře, který mu opraví jím psané texty. „*Kubínek ale, jsa učitelem jiných po tři leta, sám sebe nenaučil pravopis*“.⁷⁸ Na základě těchto neblahých zkušeností, při svých cestách napříč Moravou i ve svých *Dennících*, neúnavně nabádá ke vzdělanosti a k tomu, aby rodiče posílali své děti do školy.

Přes toto všechno se četba a dobré knihy stávají Šebestiánovou celoživotní vášní. První čtení, které jej nadchne, jsou příběhy ve druhém dílu školní čítanky. Vzápětí si od tety, otcovy sestry Apoleny, půjčuje bibli.⁷⁹ Sám ji pročítá a při přástkách a jiných pracích předčítá ostatním. Ve škole čte ostatním žákům katechismus.⁸⁰ To se později, v době dospívání, ukazuje být velmi důležité. Podobně jako jeho záliba v četbě

⁷² Srov. *Děje 1878*, s. 6.

⁷³ Matrika narozených ř.k. farnosti Tvarožná (1784–1811) – *Moravský zemský archiv v Brně*, fond E67, Sbirka matrik (1579–1949), sign. 1983, str. 56.

⁷⁴ *Děje 1878*, s. 17.

⁷⁵ Tamtéž.

⁷⁶ Viz kapitola 1.1.

⁷⁷ Čtení, psaní, počítání, katechismus.

⁷⁸ *Děje 1878*, s. 13.

⁷⁹ *Děje 1878*, s. 14.

⁸⁰ Srov. *Děje 1878*, s. 18: „*Kubínek čítával hned ve škole o cíli člověka, proč totiž Bůh lidi stvořil*“.

životopisů světců.⁸¹ V jeho osobě se tedy setkávají nebývalá sečtělост a zároveň gramatická nezpůsobilost.

Jak již bylo řečeno, Kubínkovo dětství je poznamenáno napoleonskými válkami. Ve svých pamětech zmiňuje tři „citelné rány“, které chápe jako trest boží. Jedná se o roky 1805, 1809 a 1813.⁸² Rodné Blažovice se nacházejí na bojišti Bitvy tří císařů nedaleko Slavkova.⁸³ V době nejkrvavějších bojů je Šebestiánovi šest let. V blažovické kronice se dočteme, jak poprvé nečekaně potkává francouzského vojáka: „*V té době, v druhé polovině listopadu 1805, se blažovský brodák pokryl ledem. Byla to onoho roku první klouzačka, která brzy vylákala na tento rybník blažovské chlapce. A tu, když se tak klouzali a bezstarostně veselili, kde se vzal, tu se vzal, na břehu se objevil francouzský lehký jezdec šašér.*⁸⁴ *Rozhlédl se patrně na všechny strany a než se kluci nadáli a z úžasu a leku vzpamatovali, otočil koně a v prudkém trysku zmizel. Šebestián Kubínek, tehdy šestiletý chlapec z domu číslo 30, přiběhl domů pln vzrušení a strachu, podobně jako asi i ostatní na rybníku s ním se klouzající chlapci a volal již od domovních vrat, že k brodáku přijel jezdec a že se podobal smrti, nebyla-li to smrt sama. Bylo to podle všeho někdy po 18. listopadu. Toho dne vjely totiž do Brna přední francouzské hlídky [...]. Onen šašér na lehkém koni byl částí předsunutého jezdeckého průzkumu. Šašér z tohoto oddílu, v huňaté medvědice s červenými nárameníky, byl pro náš kraj předzvěstí strastiplných dnů a utrpení.*⁸⁵ Pozdější Kubínkovo svědectví hovoří o hladu a bídě: „*a přiběhli jak hladní vlci do osady a tam mouku, chleb a vše co se hodí k potravě sebráno, tak že dům zůstal, jak by ho vymetl.*“⁸⁶

Další válečné strádání prožívá Šebestián jako desetiletý. Blažovice se v roce 1809 znovu stávají francouzským válečným ležením. Ještě v devadesátých letech 19. stol. se mezi lidmi říká „*ten ještě pamatuje první i druhé Francouze*“.⁸⁷ Také Kubínkovi jsou nuceni hostit v domě francouzského vojáka. Šebestián píše o strachu, který jeho rodina prožívá: „*a bylo jich jako kobylek a trápily tak hrozně, čehož sám dobře jsem zkusil. Nebo matka má ustrojila mu večeri, tak jak jen mohla, aby byl spokojen. A on také nic nepožadoval. Ale po večeri sedl za stůl a na ten stůl vši silou tloukl, až dům se třásl a my všichni strachem trnuli, slyšíce jeho přehrozné klení.*“⁸⁸ Vojsko se v kraji zdrží téměř čtyři měsíce. Hrůzy války ani strádání civilních obyvatel není možné vypsát. Jisté je, že se nesmazatelně vryly do Šebestiánovy paměti a navždy ovlivnily jeho smýšlení. I pozdním věku se zlobí, když někdo zlehčuje válečné strádání. Jak vysvětluje z jeho pozdějších vzpomínek, žije s neustálým vědomím možné smrti, a proto neúnavně usiluje být připraven kdykoliv bez obav předstoupit před boží soud.

⁸¹ *Děje 1878*, s. 15.

⁸² Srov. *Děje 1878*, s. 88: „já sám dobře pamatuji jak mně v pátém, v devátém i v třináctém roku dostalo se několik ran tak citelných, že již v devátém roce dobře jsem to uvažoval za trest Boží na nás seslaný. I v třináctém jsem to také cítil“.

⁸³ Bitva u Slavkova 2. 12. 1805.

⁸⁴ Šašér neboli švališér byl příslušník lehkého jezdeckta, které se objevilo poprvé ve Francii za Jindřicha IV.

⁸⁵ *Kronika Blažovic III*, s. 208, srov. *Děje 1878*, s. 82.

⁸⁶ *Děje 1878*, s. 82.

⁸⁷ *Kronika Blažovic III*, s. 236.

⁸⁸ *Děje 1878*, s. 82–83.

2.2 Bouřlivý čas dospívání

Do třetice i čas Kubínkova dospívání je poznamenán válkou. Bitva u Lipska v r. 1813, zvaná též Bitva národů, zasahuje až na Moravu. K rakouskému vojsku jsou rekrutováni všichni mladí muži.⁸⁹ Mezi nimi také čeledín sloužící u Kubínků. Šebestián, tehdy čtrnáctiletý, musí nastoupit na jeho místo. Kromě práce, kterou je třeba zastat v hospodářství, má povinnost vozit obilí pro vojsko. S potahem jezdí ve dne i v noci blátivými podzimními cestami do Mikulova, Jihlavy, Čáslavi a Kolína (vzdáleného asi 180 km od Blažovic) a odtud dál k Lipsku.⁹⁰ Jak sám říká, připadá si jako světák. Chce se ve všem vyrovnat ostatním. Koupí si fajfku a navštěvuje spolky taneční i karbanické. Podle vyprávění současníků prohrává větší finanční obnos při veselici⁹¹ ve Tvarožné či v Praci.⁹² Otec je šetrný, ale má za to, že mládeži je třeba vyjít vstříc. Nebrání mu, pouze jej napomíná.⁹³ Šebestián nahlíží na toto své životní období přísně: „*Svět ho opanoval a držel jako otroka v své zlé služebnosti.*“⁹⁴

S odstupem času je možné říci, že Šebestián pravděpodobně nikdy neztratil schopnost rozlišení dobra a zla. Před „větším pochybením“ jej chránila dobrá výchova a příklad rodičů na jedné straně a horlivá četba Písma a životopisů světců na straně druhé. „*Vida, že na cestě dobré není, čta písmo svaté znal dobře pravidla svátá.*“⁹⁵ Co jej svazovalo, byl nedostatek odvahy distancovat se od většinového názoru tehdejší společnosti. Jít vlastní cestou může znamenat vyčlenit se z kolektivu nebo přinejmenším zajistit si nežádoucí pozornost. Obojí vyžaduje nesmírnou odvalu, obzvláště v mladistvém věku. Jeden příklad za všechny: „*Těžko mu bylo v den sváteční jít do kostela na požehnání, a ne do kuželků, jak on měl přemoci bázeň, co řeknou o něm ti lehkomyšní posměváčci.*“⁹⁶ Václav Kosmák, který jej zachytil v *Kukátku*, hodnotí jeho jednání mnohem příznivěji: „*Kubínek byl chasník jako struna, červený jako růže, a zpíval a tančival u muziky až dost - ale vždycky v poctivosti a v pořádku.*“⁹⁷

Následující období, jímž Šebestián Kubínek prochází, nazývá Jančík obrácením.⁹⁸ Ve skutečnosti se však Kubínek nikdy od Boha neodklonil. Pouze okusil světské radovánky, aby následně zjistil, že nenaplnují jeho očekávání: „*Když ale světu a marnosti oddal se docela, tu ztratil pokoj svátý.*“⁹⁹ Následuje období těžkého vnitřního boje, nikoliv jediného, které Kubínek prožívá. Zakouší hlubokou touhu po životě v modlitbě a odřikání se, ale je mu zatěžko opustit milou společnost. Sbírá odvalu jít vlastní cestou a snášet proto mnohé posměšky. „*Běda, myslel častokrát u sebe, jak mám začít, co činit, jak tu bázeň přemohu.*“¹⁰⁰ Věří v sílu modlitby

⁸⁹ *Děje 1878*, s. 15: „každý mužský i jednooký byl odveden k našemu rakouskému vojsku“.

⁹⁰ *Děje 1878*, s. 14 nebo tamtéž, s. 88.

⁹¹ Veselice, na kterých se scházela mládež, se konávaly při příležitosti křesťanských svátků, tzv. poutí.

⁹² Jančík 1941, s. 12.

⁹³ Jančík 1941, s. 9.

⁹⁴ *Děje 1878*, s. 15.

⁹⁵ Tamtéž.

⁹⁶ *Děje 1878*, s. 16.

⁹⁷ KOSMÁK, Václav. *Kukátko, čili, Život v obrazech*. Brno: Dědictví sv. Cyrilla a Methoděje, 1892, s. 117.

⁹⁸ Jančík 1941, s. 11.

⁹⁹ *Děje 1878*, s. 19.

¹⁰⁰ *Děje 1878*, s. 16.

a rozhodne se ji využít. Nalézá útěchu, povzbuzení i potřebnou odvahu. Roste u něj záliba setrvat v kostele. Začíná pravidelně navštěvovat odpolední pobožnosti spolu s několika staršími zbožnými ženami. Kostel je vzdálený tři kilometry a Šebestiána neodradí ani špatné počasí. Nevšímá si smýšlení ostatních. Brzy pozoruje, že jeho příklad strhuje i další mladé lidi. Šebestián někdy zůstává v kostele před svatostánkem od ranní mše přes poledne až do odpolední pobožnosti. Nevědomky se tak připravuje na další kroky směrem k asketickému životu. V bdělosti jej udržuje a kupředu žene, jak již bylo zmíněno dříve, myšlenka na smrt a boží soud.

Josef Jančík zachytil svědectví současníků o událostech, které mohly vést mladého Šebestiána k radikálnímu obrátu. Tato svědectví se však rozcházejí a není možné ověřit jejich pravdivost. Kubínek, jak známo, budil zájem veřejnosti svým podivínským chováním.¹⁰¹ Není tedy překvapivé, že se šířily rozličné zkazky o jeho náhlém obrácení. Uvedme alespoň některé. Šebestián měl prohrát větší finanční částku při pouti ve Tvarožné, podle jiných v Praci. Poté následoval konflikt s otcem, kterého si nesmírně vážil. Následně přestal chodit mezi mládež a začal se vyhýbat lidem. Jiný pramen uvádí, že mu zemřela v náručí při tanci mladá dívka.¹⁰² Václav Kosmák dává Šebestiánovo obrácení do souvislosti s hlídáním pomatené ženy. Této události je dobré věnovat větší pozornost, protože Kubínek sám o této ženě hovoří: „*V jeho osadě vládl duch zlý jednou osobou ženskou. Řeči, myšlení, jednání, činil skrz ni duch zlý, nebo každé slovo, řeči její ustavičně prozrazovalo d'ábelství a jednání též d'áblovu. Neb ani svázání řetězy neprospělo, aby ji ukrotili její strážní. Nehrály varhany, když přišla do chrámu a strach jen šel z ní. Až se lidé děsili, slyše její řeči, vida její d'ábelské počínání hrozné.*“¹⁰³ Tato žena je pro Kubínka zosobněním d'ábelské posedlosti. Kosmák literárně zpracovává událost následně: „*U nás v Blažovicích zbláznila se jistá žena. Tehdy snad ještě blázinců nebylo, jako jsou teď, protože ji nikam neodvezli. Uvázali ji provazy ke sloupu a lidé museli stát po pořádku na stráži. Jednou večer přišel také pořádek na Šebestiána Kubínka. Ta zbláznilá byla tenkrát právě posedlá. Ubohá křičela, až to bylo po celé osadě slyšeti; trhala sebou a proklínala kdekoho, inu, jako nerozumná. K tomu ke všemu přišla ještě bouřka a Šebesta musel u ní zůstat celý večer. Co se tam stalo, žádný neví, ale tj. jistá věc, že se od té doby stal jiným člověkem. Když přišel domů z té stráže, poklekl místo spaní před obrázky a modlil se až do bílého rána. Od toho dne se modlíval, kudy chodil, a zdálo se, jako by se pomátl. Poslali mu pro doktora a ten mu pustil žilou, a my jsme měli naporučeno dávat všude pozor.*“¹⁰⁴ O této příhodě se Kubínek nezmiňuje, ale Kosmákovo Kukátko zná a nic nenamítá.¹⁰⁵ Sám své vnitřní obrácení nespojuje se žádnou konkrétní událostí, ani jej časově neupřesňuje.

¹⁰¹ Viz Děje 1878, s. 6: „*Že ale o Kubínku řečeno mezi lidem mnoho nepravdivého, co totiž on neučinil, nevykonal. Že zase mnohé věci vykonal, o nichž lidé nevědí.*“

¹⁰² Tuto událost Kubínek zmiňuje ve svých pamětech jen okrajově. Viz Děje 1878, s. 15.

¹⁰³ Děje 1878, s. 22.

¹⁰⁴ Jančík 1941, s. 11.

¹⁰⁵ Děje 1878, s. 6: „*Aby velebný pán Kosmák nedomníval se, že on jen Kubínka zná a žádný jiný, aby nám o něm nemohl nic více pověděti, než on ukázal některé v kukátku činy.*“

2.3 Roky zklidnění a duchovního růstu

Z Kubínkových pamětí se dozvídáme, že léta mezi osmnáctým a dvaadvacátým rokem života jsou pro něj velmi šťastná. Je to doba, kdy se již „vzdal světských marností a oddal se službě Boží“.¹⁰⁶ „*A nebe se mu sklonilo a otevřelo, svět byl zcela změněným, celý svět se mu objevil v rajske ozdobě a spanilosti, na poli i v zahradě, cokoliv jen uviděl, vše bylo krásné a nemohl se dost nadivit té vnaď. Dobytek mu byl poslušný, tak jak Adamovi v ráji, konal, co mu poručil, do všeho uměl se vpravit, všemu porozuměl, všechno se naučil.*“¹⁰⁷ Takto poeticky Kubínek popisuje svá léta po obrácení. Navíc jsou to po dlouhém válečném strádání léta míru. Oba Kubínkovi rodiče žijí a společně hospodaří na půllánu v Blažovicích. Šebestián postupně zvládá všechny hospodářské práce doma i na poli.¹⁰⁸ V zimě se věnuje tesařské práci, vyrábí žleby a žebřiny a mnoho dalších věcí, které je v domácnosti potřeba obnovovat. Dále zmiňuje např. výrobu slaměných došků k pokrývání střechy a každodenní krmení dobytka. Na jaře provádí mimo jiné štěpování ovocných stromů.¹⁰⁹ Tento výčet prací je pouze ilustrativní. Kubínek se nebrání žádné z nich a jako jediný dědic se připravuje na vedení hospodářství. Zatím netuší, že ho jeho budoucí povolání zavede na zcela jinou cestu: „*Když brázdil pole, kráčeje za pluhem a když s hnojem na pole ještě jezdil, tehdyž on nemyslel, že bude množit údy po krajinách moravských a českých.*“¹¹⁰ Zvláštní uspokojení mu přinášejí práce na poli a v přírodě, kde se může nerušeně modlit a obdivovat krásu božího stvoření. Při dlouhých zimních večerech se věnuje duchovní četbě a, jako již v dětství, předčítá ostatním. Jeho zbožnost se neustále prohlubuje. Nevynechává žádnou možnost poklonit se před svatostánkem: „*On, když do lesa jezdil do Křtínska, Račicka, to jsou dvě míle a když on tam k chrámu dojel, že potah s vozem nechal stát u kostela, když na služby boží se zvonilo, tak on též šel.*“¹¹¹ Později se pokouší vyvrátit fámy, že nechával potah s koňmi na poli, aniž by je napojil a postaral se o ně.

Podle Martina Šlezingra, dělníka u Kubínků a Šebestiánova vrstevníka, teprve asi pět až šest let po Šebestiánově obrácení nastává událost s bláznivou ženou, již dříve zmíněná.¹¹² Kubínek u této ženy pozoruje ďábelskou posedlost. Sám za nějaký čas prožívá těžkou zkoušku a zároveň významný posun ve svém duchovním životě, své osobní vnitřní poznání pekla. Líčí jej dramaticky: „*O té hrůzi, kterou cítil dosti dlouhý čas, to on nevypoví žádnému. [...] Byl to boj krutý, strašný, neb duchové zlí ho násilně táhli k zoufání. [...] Nejméně čtvrt roku trval mu ten krutý zápas, když celé peklo na jednou se vyřítilo proti němu.*“¹¹³ Na konci tohoto hlubokého vnitřního boje je pevně rozhodnutí zůstat svobodný „ve stavu dokonalém“.¹¹⁴ Kubínek stále ještě hospodaří a netuší, jaké bude jeho budoucí povolání. O mnoho let později si této bolestné zkušenosti cení. Při svých cestách je často nucen diskutovat s lidmi o pekle. Jak by

¹⁰⁶ Srov. *Děje 1878*, s. 19.

¹⁰⁷ *Děje 1878*, s. 20.

¹⁰⁸ Orba, setí, sklizení, mlácení, vození obilí do mlýna a mnohé jiné. Srov. *Děje 1878*, s. 25.

¹⁰⁹ *Děje 1878*, s. 24.

¹¹⁰ Tamtéž, s. 23.

¹¹¹ Tamtéž, s. 9.

¹¹² Jančík 1941, str. 12.

¹¹³ *Děje 1878*, s. 22. V *Denníku* z r. 1874 píše o jiné krizi, kterou prožívá od první neděle adventní tohoto roku. Nyní tvrdí, že tehdejší boj trval rok.

¹¹⁴ *Děje 1878*, s. 23.

však mohl o pekle svědčit, kdyby jej sám nepoznal? Říká: „*Musil tedy nahlídnout Kubínek do pekla, nejen vírou ale i okem.*“¹¹⁵

2.4 Nábožné poutě jako vrcholný duchovní prožitek

Významným fenoménem v životě Šebestiána Kubínka je konání poutí. Za vlády císaře Josefa II. (1765-1790 císař Svaté říše římské) bylo konání poutí a procesí velmi omezené. Poutě na vzdálená místa byly zakázány, aby se neubíralo pracovních dnů. Během následujícího století obliba poutí opět narůstala. Kubínek důsledně rozlišuje pěší putování na mariánská poutní místa a své pozdější pochůzky spojené s distribucí knih. V poutích můžeme spatřovat maximální propojení modlitby a půstu, almužnu poutník častěji přijímá, než dává.¹¹⁶ Nejbližší a zároveň nejoblíbenější poutní místo, kam každoročně putovalo procesí tvaroženských a blažovických poutníků, jsou Křtiny v lokalitě Moravský kras.¹¹⁷ Šebestián měl poprvé vykonat tuto pouť s rodiči jako osmiletý.¹¹⁸ Putuje se pěšky, v atmosféře pokání a vděčnosti Bohu za prokázaná dobrodíní. Kubínek si poutě zamiluje. Během života putuje nesčetně krát na místa blízká i vzdálená. Dvěma nejoblíbenějším poutním místům věnuje knížku. Píše a vlastním nákladem vydává *Pobožnost k uctění Nejsvětějšího života Pána našeho Ježíše Krista v poutním slavném chrámu Páně Křtinském v Markrabství Moravském*.¹¹⁹ Druhým velmi oblíbeným poutním místem, kam Kubínek od r. 1840 každoročně putuje s brněnskými poutníky, je rakouské Maria Zell.¹²⁰ Vychází se vždy 20. srpna z chrámu sv. Tomáše. Poznámky v jeho *Dennících* nám dokladují, že se pouti každoročně zúčastňuje i jaké úsilí ho to stojí: „*při úkolu cestování mého po vlasti mé nezbyvá mě nikdy čas k putování, [...] nechtěl jsem ani tento rok vynechat [...] ty kroky obtížné do vrchů štyrských*“.¹²¹ Bylo mu tehdy 76 let. V roce 1875 vychází jeho *Poutnická cesta z Brna do Celly Marie Panny*.¹²² Jedná se o podrobný popis putování se všemi zastaveními a modlitbami, doplněný líčením nádherných přírodních scenérií.¹²³

¹¹⁵ *Děje 1878*, s. 21.

¹¹⁶ *Děje 1878*, s. 26: „*Všude se mu dostalo potřebného pokrmu a dobrodinec byl mnohý. Kterýž mu poskytl chleba anebo peníz, aby sobě potravu koupil.*“

¹¹⁷ Barokní chrám od stavitele Giovanniho Santiniho. Pravidelné pěší poutě z Blažovic se konají dodnes, nikoliv však o svatodušní neděli.

¹¹⁸ BENDA A., *Velký ctitel Panny Marie Křtinské* In: SOLDÁN, L.; DANĚK, V. (eds.) *Laický apoštol Šebestián Kubínek (1799–1882). K jubileu dvou století od narození*. Blažovice: Obecní úřad Blažovice, 1999. ISBN neuvedeno, s. 35.

¹¹⁹ Podrobněji viz kap. 3.1.

¹²⁰ *Denník 1871*, s. 65.

¹²¹ KUBÍNEK, Š. *Denník Kubínkův. Ročník devátý a desátý, v nichž obsaženy jsou úvahy na knihu Muž křesťanský a pozvání Moravanů a všech k přistoupení k vzdělávacím ústavům*. Brno, 1881, s. 65.

¹²² Celý název: *Poutnická cesta z Brna do Celly Marie Panny, již mnoholetý Cellenský poutník namnoze známý sběratel údů dědictví Svatojánského v Praze, dědictví sv. Cyrila a Metoděje v Brně, dědictví Maličkových v Hradci Králové, dědictví sv. Prokopa v Praze a Zlaté knihy dívek českých v Písku, uvědomuje těm, kteří tam ještě nikdy nebyli.*

¹²³ V roce 1893 vychází podobná kniha *Úplná Cellenská cesta s přílohou. Každodenní pobožnost na sv. pouti do Mariánských Cell, jakož i na jiná poutní místa Mariánská*. Její autor Josef Šlez, vůdce Cellenských poutníků brněnských od sv. Tomáše v Brně, v ní připomíná jméno již zemřelého Šebestiána Kubínka: „*jako na slovo vzatého, našeho milovaného, velkého poutníka, + Šebestiána Kubínka, který vším právem za vzor pobožnosti sloužiti může*“. Viz str. 161.

Dalšími hojně navštěvovanými poutními místy na Moravě jsou Hostýn a Velehrad. O Velehradu Kubínek zmiňuje: „Zvláště byl jsem dojat krásou pohledem přes Velehrad k severní straně, cestujíc tam od Hradiště“.¹²⁴ Z moravských poutních míst můžeme jmenovat ještě Vranov, Sloup, sv. Kopeček u Olomouce, Žarošice, Tuřany, Mašůvky u Znojma, Zelenou horu u Žďáru nad Sázavou, Kalvárii v Jaroměřicích u Jevíčka.¹²⁵ Do Prahy se Šebestián též vydává každoročně.¹²⁶ Většinou je to cesta za prací, aby složil účty Dědictví Svatojánskému, ale putuje též např. na slavnost Svatojánskou nebo Svatováclavskou.¹²⁷ Nepřekvapí, že se cestou zastavuje na Svaté Hoře u Příbrami a při pouti z Prahy do Vambeřic ve Staré Boleslavi.¹²⁸ Za povšimnutí stojí, že poutní cesty nerespektují státní hranice. Kromě Vambeřic jsou oblíbenými poutními místy českých a moravských poutníků Kalvárie u Krakova a Čenstochová.¹²⁹ Při poutích může Šebestián obdivovat krásu božího stvoření a zároveň dát volný průchod své zbožnosti. Poutě jsou příležitostí k pokání a sebezáporu. Kubínek v mládí často putuje bosý a velmi přísně se postí: „Jednou i také byl v Polsku na Kalvárii u Krakova, čtrnáct dní do úst nevzal chleba, jen vodu pil žízeň nemoha strpět, až se vrátil domů.“¹³⁰ Některé poutě trvají i šest týdnů. Je obtížné skloubit putování a starost o hospodářství. V budoucnu bude třeba tento problém řešit.

2.5 Modlitba, půst, almužna

Až do roku 1847 žije Šebestián v rodném domě. V této době už společnost vnímá jeho chování jako podivínské. Kubínek se nebojí svědčit o svojí víře kdykoliv a kdekoliv. Není mu zatěžko snášet posměšky. Jeho přísné půsty i asketické chování se zdají být až výstřední. Vzorem je mu například Simeon Stylita.¹³¹ Kosmák zařazuje do *Kukátka* hned dvě povídky o tom, jak chodil v zimě bosý.¹³² V *Denníku* z roku 1867 si Kubínek stěžuje na bolestivé následky tohoto chování: „Trpěl jsem třikrát v tomto týhodni kruté bolesti oznobených nohou, při nichž jsem byl na bolesti pekla upomenut. Byly to bolesti kruté, při nichž nemohl jsem se modlit ani vzdychat k Bohu, ale strašné zoufalství se duše mé drželo, takže jsem cítil, jak hrozně spravedlnost Boží bude mstít nekající hříšníky v pekle bez milosrdenství.“¹³³ Další příhoda zaznamenaná v *Kukátku* se týká Kubínkova rozhodnutí zůstat svobodný. Je nasnadě, že o něj děvčata měla zájem. I kdyby nebyl pohledný, byl dobře zaopatřený. Měl statek a polnosti. Jedné takové dívce měl podle Kosmáka i Jančíka odpovědět, že si vezme za nevěstu Pannu Marii. Ve stejném duchu se nese i následující historka datovaná do r. 1835: „Toho roku upletli po žních nádeníci na jeho statku pracující věnec z polního kvítí a z klasů a dali jej svému hospodáři, který je pak počastoval. V neděli potom konalo se procesí z kostela tvaroženského na kopeček ke kapli P. Marie Sněžné. Po cestě upoutal na

¹²⁴ *Denník 1881*, s. 50.

¹²⁵ KUBÍNEK, Š. *Poutnická cesta z Brna do Celly Panny Marie*. Brno, 1875, s. 9–10.

¹²⁶ KOSMÁK, Václav. *Obrázky z kukátka*. 2. vyd. Brno: Občanská tiskárna, 1941, s. 429.

¹²⁷ *Denník 1879*, s. 145 nebo též *Děje 1878*, s. 26.

¹²⁸ *Denník 1881*, s. 124.

nebo též *Děje 1878*, s. 26.

¹²⁹ KUBÍNEK, Š. *Poutnická cesta z Brna do Celly Panny Marie*. Brno, 1875, s. 12.

¹³⁰ *Děje 1878*, s. 26.

¹³¹ Srov. *Děje 1878*, s. 101, 102.

¹³² Podle vzpomínek Šlezingrových, viz Jančík 1941, s. 16–17.

¹³³ Tamtéž, s. 17.

sebe Kubínek pozornost ostatních. Všichni měli smeknuto, jedině on ne. Na hlavě měl věnec z polního kvítí a klasů. Ten, který dostal od dělníků. S ním šel až na kopeček do kaple. Tam položil jej před obrazem Matky Boží se slovy: Nevěsto má, dávám ti ten věnec, který jsem dostal od svých nádeníků.“¹³⁴ Ještě jedno svědectví o Kubínkově podivínském chování zaznamenané v šedesátých letech 18. st. blažovickým písmákem Antonínem Štěpánkem: „Před rokem 1840 brával si křížek, jaký se nosí na průvody a s ním šel hlasitě se modle a zpívaje nábožné písně od jednoho kříže k druhému a třetímu. Někteří to považovali za bláznovství a jiní se k němu přidávali.“¹³⁵

21. dubna 1826 Šebestiánovi umírá matka a za šest let, 17. května 1832, otec. Ačkoliv se Kubínek ve svých pamětech o matce takřka nezmiňuje, po její smrti dává na její hrob kříž opatřený obloukovou stříškou s nápisem, což svědčí o jeho láskyplném vztahu k ní. Otec před svojí smrtí projevuje obavu o hospodářství a navrhuje odkázat je již dospělému vnukovi.¹³⁶ Šebestián, který vždy toužil být chudý, radostně souhlasí.¹³⁷ Přestože své odhodlání vzdát se majetku manifestuje před vrchnostenským úřadem, žádost je zamítnuta s odůvodněním, že „mnohý je čtrnáct dní ve vinopalně, nedbá o svůj dům, nestará se o domácí ani o žádné pořádky a práce polní, a že hospodáři předce, tak že i Kubínek, jsa nábožnosti oddán může hospodařit“.¹³⁸ Záměr se tedy nezdařil a Šebestián dědí po rodičích dům i hospodářství. Následujících patnáct let hospodáři společně se sestrou. S majetkem může nyní nakládat zcela svobodně.

Připomeňme znovu tři základní atributy křesťana, kterých se Kubínek důsledně drží - modlitba, půst, almužna. Nyní se mu otevírá možnost obdarovávat. Jak již bylo zmíněno, činí tak ve skrytu. Pomáhá především chudým a potřebným: „Neví lidé, co mluvit o tom, že on v noci dřevo, slámu donášel chudým, aby o tom žádný nevěděl, nosíval i také chléb těm, kteří ho potřebovali, aby proti hladu chudobný člověk se o tom dozvěděl, že v čas potřeby pomůže doufajícím v nebe Bůh a to nebyli jen žebráci, ale bylo to u těch co se styděli žebrati i přece mnohdy krát hlad jich sužuje a oni rady sobě neví žádné, takovým on dával nejraději.“¹³⁹ Kubínek rozlišuje lenost a žebrání v nouzi a neostýchá se napomenout. Vybízí i ostatní, aby dávali almužnu: „Neříkejme, že ti lenoši, běhouni nejsou toho hodni. [...] Ale takový zasluhuje dvojnásobně almužnu chleba pro tělo, má-li hlad a dobré naučení pro duši, aby jako jiní učil se chleba v potu tváře dobývat, aby nemusel obtěžovat jiných, ale raději udělil těm, kteří pracovat již více nejsou dostateční.“¹⁴⁰ Podle svědectví současníků byl jeho dům otevřen pocestným, dráteníkům i sklínkařům.¹⁴¹ Stejně jako almužna, byly Šebestiánovi vlastní skutky milosrdenství. V blažovické kronice se dočteme, že v r. 1844 zemřela na č. 30 žebračka Rozálie Ostřížková. U Kubínků zřejmě našla poslední útočiště. Bylo jí 92 let.¹⁴²

¹³⁴ Jančík 1941, s. 18.

¹³⁵ Štěpánek 1, s. 109.

¹³⁶ Některému ze synů dcery Veroniky, provdané za Václava Nohela.

¹³⁷ Srov. Děje 1878, s. 27.

¹³⁸ Děje 1878, s. 28.

¹³⁹ Děje 1878, s. 10.

¹⁴⁰ Děje 1878, s. 47.

¹⁴¹ Jančík 1941, s. 5.

¹⁴² Kronika Blažovic III, str. 39, viz též Ze zápisů blažovického kronikáře, kniha 6, str. 159.

Poněkud kontroverzní je Kubínkův postoj ke zvířatům. Jančík zaznamenává svědectví Kubínkova souseda Stanislava Putny,¹⁴³ že Šebestián v zimě krmí hladové ptactvo obilím ze snopů, které záměrně nevymlátil dokonale. Na druhou stranu Martin Šlesinger říká, že musel požádat sestru, aby Šebestiánovi domluvila, protože ten vyžadoval, aby se vše v jeho domě postilo.¹⁴⁴ Když uvážíme Kubínkův krajně extrémní přístup k pústu, je možné takovou situaci připustit. Kubínek si vysloužil pověst nedobrého hospodáře.¹⁴⁵ Ne však z lenosti nebo neschopnosti. Lze na něj aplikovat slova sv. Pavla, který všechno ve srovnání s Kristem považuje za brak.¹⁴⁶

Kubínkovo jednání je natolik přesvědčivé, že si získává následovníky a začíná ovlivňovat své okolí.¹⁴⁷ V r. 1844 zakládá v Blažovicích Bratrstvo svatého růžence, které má brzy 180 členů. Kubínek píše: „*I v obci Blažejovské za nedlouhý čas dvanáct růží tam rozkvetlo, ó jakou radost mladým i starým to způsobilo a jak se to jejich mysle i srdce dotklo, pobožnosti této hovících dvanáct růží po prvé když šly k stolu Páně, pobožné modlení růžence, zpěvy nábožné v kostele i doma účinkovali na ně.*“¹⁴⁸ S touto aktivitou, jak již bylo zmíněno, se setkává v Brně – Zábřovicích a podle vlastního svědectví je vyzván, zřejmě Matějem Procházkou, aby Bratrstvo v Blažovicích založil.

Společenství všech dvanácti růží se scházelo každou neděli po odpolední pobožnosti. Společně se pomodlili růženec a v tichosti se rozešli. Jednou za měsíc se scházeli ve škole. Kubínek jim předčítal ze životopisů světců nebo nějakou knihu z Dědictví Svatojánského. Zřejmě k nim také promlouval. Výsledek byl překvapivý. Sečtělост a vzdělanost mládeže, která se stává horlivější v křesťanském životě a vyzývá i jiné k následování.¹⁴⁹ Kubínek přinesl do Blažovic také *Pobožnost k Srdci Pána Ježíše a Panny Marie*, která si získala velikou oblibu.

Druhý směr, na který se Kubínek úspěšně zaměřuje, je boj proti alkoholismu. Jak bylo uvedeno v první kapitole, svojí horlivostí a spoluprací s tvářenskými kněžími, dociluje úplného odalkoholizování Blažovic. Ve více periodikách vycházejí články, kde jsou vyzdvíženy jeho zásluhy. Z *Časopisu katolického duchovenstva*: „*Podařilo-li se jedinému sprostému, ale světlem právě křesťanské víry osvěcenému a ohněm čisté křesťanské lásky roznícenému muži na Moravě, Sebastianovi Kubínkovi, kterýž zároveň mezi krajany svými velmi mnoho k tomu přispěl, aby blahodárný ústav Dědictví Svatojánského seznali a oučastni ho byli, - podařilo-li se tomuto jedinému člověku, že v čase několika let v jeho okolí tři vinopalny zcela přestaly, poněvadž na jeho výstrahu žádný soused páleného nápoje nepožívá: jak se nepodaří nám, jenž na vinici Kristově pracujeme, a jenž jsme víc moudrosti nabyli svým neustálým studium,*

¹⁴³ Stanislav Putna, Blažovice, č. 31.

¹⁴⁴ KOSMÁK, V. *Kubínek*. In: DEML, J. *Šlépěje XX*, Tasov na Moravě: Pavla Kytlicová, 1934, s. 6.

¹⁴⁵ Viz NOHEL, Jiří. *Ohlédnutí za Šebestiánem Kubínkem*. Blažovický zpravodaj, 2001, č. 1, str. 3.

¹⁴⁶ Srov. Flp 3,7–8: „Ale v čem jsem dříve viděl pro sebe prospěch, to považuji nyní kvůli Kristu za škodu. Ano, vůbec všechno to považuji za škodu ve srovnání s oním nesmírně cenným poznáním Ježíše Krista, svého Pána. Pro něj jsem se toho všeho zřekl a považuji to za bezcenný brak, abych mohl získat Krista.“

¹⁴⁷ Srov. Jančík 1941, s. 18 (dle svědectví současníků): „*Kdyby to nebyl právě Šebestián Kubínek, snadno by se mohlo takové jednání vykládat, jako ztrřestěnost. U něho však lidé byli na podobné počínání zvyklí a nepozastavovali se nad ním, protože věděli, že je míněno upřímně a opravdově.*“

¹⁴⁸ *Děje 1878*, s. 29.

¹⁴⁹ Srov. tamtéž, s. 29.

nežli toliko neučený člověk, zasadíme-li se o to s náležitou horlivostí, aby aspoň každý z nás jednu vinopalnu k zavření přinutil.“¹⁵⁰

Pozitivní vliv, který má četba dobrých knih na lid, a pozorování vlastního úspěchu při hlásání křesťanských zásad dávají uzrát rozhodnutí: „Vida, že nestřídmost, pijáctví, kořalečnictví i také nemravy zahynuly. Myslil sobě, když v naší osadě podařilo se mně proti vlastní naději mnoho, může se mně i jinde v národě podařit vzdělávání lidu.“¹⁵¹ Kubínek hodlá „vzít svaté evangelium po způsobu apoštolských sluhů“ a „celému národu prospět tak, jak se mu podařilo v jeho rodné osadě“.¹⁵² Rozhodování ulehčuje následující prožitek: Šebestián sám je podílníkem Dědictví Svatého Jana Nepomuckého od r. 1841. O rok později platí tamtéž podíl 20 zlatých za obec Blažovice a za školy v Blažovicích, Tvarožné a Horákově. Poté prožívá velikou radost z vykonaného skutku při obvyklé pouti do Prahy, odtud do Vambeřic a Čenstochové.¹⁵³

2.6 Putování s almárkou

Šebestián svůj úmysl vzdát se majetku a věnovat se službě lidem zachovává v tajnosti. Na podzim r. 1847, v čase podzimního setí, navštíví ve Slavíkovících¹⁵⁴ svého synovce Tomáše Nohela (syna setry Veroniky), který byl cestářem na velešovické silnici, a dohodne se s ním na prodeji statku za 3000 zlatých. Z utržených peněz platí podíl Dědictví Svatojánskému za školy v Pozořicích, Vážanech, Rousínovci, Šlapanicích, Šaraticích, Újezdu u Sokolnic, Tuřanech, Dolních Kounicích a Rousínově, také za Bratrstvo růžencové v Brně.¹⁵⁵ Tento výčet není úplný, Kubínek zaplatil Dědictví Svatojánskému v součtu 1000 zlatých.¹⁵⁶ Na začátku r. 1848 bere Kubínek na záda speciálně vyrobenou dřevěnou almárku s přihrádkami na knihy a vydává se na cestu do Prahy k řediteli Dědictví Svatého Jana Nepomuckého, kanovníku Václavu Pešinovi. Hodlá od něj nakoupit knihy, které bude nabízet na svých cestách. Začíná tak své více než třicetileté putování při bezvýhradné službě Bohu a národu.

Podle svědectví současníků, které měl Josef Jančík k dispozici, Kubínek před tím, než opustí rodné Blažovice, navštíví každý dům, pomodlí se a pohovoří s domácními. Se 60–70 cm vysokou, zeleně natřenou almárkou na zádech obchází Moravu i Čechy a získává nové členy vzdělávacím ústavům jako je Dědictví Svatojánské, Dědictví Cyrilo-Methodějské a další. O jeho působení existuje spousta svědectví z různých míst republiky. Kubínek putuje tiše, skromně, nežádá odměny. Zpočátku, dokud není známý, přespává ve stozích slámy.¹⁵⁷ Při příchodu do vesnice nejdříve vyhledá kříž,

¹⁵⁰ RACEK, Jan. *Umění, kořalku bez násilí potlačit, aneb: Nejlepší prostředkové k zamezení kořalečnického moru*. ČKD, ročník 1848, č. 2, str. 122–123; podobně též *Hlas: časopis církevní*. Brno: František Poimon, 1857–1918. Deník, s. 48.

¹⁵¹ *Děje 1878*, s. 30.

¹⁵² *Srov. Děje 1878*, s. 33.

¹⁵³ V Blažovicích tímto dává možnost vzniku čtenářsko-pěveckému spolku Velehrad a později též knihovně.

¹⁵⁴ Jančík uvádí Holubice, ale podle blažovického kronikáře Pavla Štěpánka, žil Tomáš Nohel ve Slavíkovících.

¹⁵⁵ Jančík 1941, s. 23.

¹⁵⁶ *Děje 1878*, s. 32.

¹⁵⁷ Audiozáznam – Pavel Štěpánek.

sochu na návsi nebo kostel. Poklekne, smekne, modlí se a zpívá písně za doprovodu tahací harmoniky. Zpěv a zvuk harmoniky obvykle přilákají místní obyvatele, kteří se ke Kubínkovi přidávají a spolu s ním se modlí nebo naslouchají jeho předcítání. Bývá jich i více než padesát.¹⁵⁸ Především děti jej mají rády, protože jim rozdává obrázky a je k nim vlídný.¹⁵⁹ Kvůli těmto veřejným pobožnostem má Kubínek několik konfliktů se strážníky. Z více zdrojů je možné doložit jeho zatčení v Brně, ve Vyškově nebo v Dolních Kounicích. Populární je historka o Kubínkově evangelizaci v brněnském vězení, kde se s vězni modlí a předcítá jim ze života svatých. Oproti očekávání se dožaduje, aby mohl setrvat déle s odůvodněním: „*Sám Bůh to tak dopustil, aby tito lidé přece jednou naň vzpomenu.*“¹⁶⁰

Kubínkovy pobožnosti jsou zvláštní. Modlívá se známé modlitby, jako je růženec nebo křížová cesta, ale sestavuje i své vlastní texty. Příkladem dotaženým k větší dokonalosti je tiskem vydaná pobožnost k Panně Marii Křtinské.¹⁶¹ Kubínek na modlitbách tráví dlouhé hodiny. Modlitby též pronikají do jeho písemného projevu. Při běžném rozhovoru odmítá hovořit o čemkoliv jiném než o Bohu. Na otázky hledá a pohotově nachází odpověď v bibli. Odpovídá doslovnými citacemi. Kosmák popisuje své první setkání jako již známého spisovatele s Kubínkem: „*Já jsem ten Kukátkář.*“ „*Aha, co píše do Hlasu. A kde máte to Kukátko?*“ *Já ukázal na oči.* „*Tady.*“ „*No, pravda, pravda. Já to také čítávám. No, vy píšete, jak si toho svět žádá. Já píšu jinak. Máte už můj Denník?*“¹⁶² Jindy si posteskně známý sběratel lidových písní František Bartoš, že žádal Kubínka, aby mu zazpíval nějakou národní píseň, ten bez váhání odmítnul: „*Víte, pane, já se takovými písněmi neobírám. Já mám jiné myšlenky, než starati se o zamilované písně.*“¹⁶³

Z hudebního hlediska je Kubínkovo počínání též zajímavé. Na žádný hudební nástroj se nikdy hrát neučil. V *Dějích* zmiňuje, že když přišel do chrámu ve Křtinách, připojil se někdy k varhaníkovi a doprovázel spolu s ním lidový zpěv na harmoniku.¹⁶⁴ Na jiném místě děkuje brněnskému soukeníkovi Machovi, že mu dovoluje hrát na klavír a pohodlně tak vykonat ranní a večerní pobožnosti.¹⁶⁵ Významné je svědectví Františka Lišky, který se prohlašuje za znalce hudby a s Kubínkem se setkává u Františka Sušila: „*Kubínek tam zasedl k fortepianu, a jak přebíral, tak přebíral, při tom zpíval. Mně pak se to velice líbilo a nevím, jak si to mám vysvětlit, jsa znatel hudby, že můj sluch nebyl při tom ani v nejmenším uražen.*“¹⁶⁶ Kubínek si bere za příklad krále Davida: „*Však David také nehrál na harfu z not, jako nynější svět; hrál jen, jak mu Pán Bůh vnuknul, a zalíbil se mu. Já také nehrám pro světáky, nýbrž jen ku chvále Boží, a to je mi dost, ať se to lidem líbí či nelíbí.*“¹⁶⁷

Věnujme nyní pozornost Kubínkovým pobožnostem, které vyvolávají četné domněnky. Podle svědectví hraje a zpívá melodie, které nikdo nezná. Příkladem může být jeho píseň zaznamenaná v brožůře ke křtinské pobožnosti. Melodie, ač nová, ve

¹⁵⁸ *Denník* 1873, s. 74.

¹⁵⁹ Jančík 1941, s. 34.

¹⁶⁰ Srov. Jančík 1941, s. 34.

¹⁶¹ Podrobněji viz kapitola 3.1.

¹⁶² KOSMÁK, Václav. *Obrázky z kukátka*. 2. vyd. Brno: Občanská tiskárna, 1941, s. 431.

¹⁶³ Jančík 1941, s. 35.

¹⁶⁴ *Děje* 1878, s. 9.

¹⁶⁵ Srov. *Děje* 1878, s. 68.

¹⁶⁶ Jančík 1941, s. 36.

¹⁶⁷ Podle svědectví J. Soukopa viz tamtéž.

značné míře kopíruje jinou již známou píseň. Není tedy nijak originální. Další svědectví hovoří o neoblibě jiné jeho písně v Praci.¹⁶⁸ Z toho lze usoudit, že Kubínkovo „komponování“ je podobně neumné jako jeho veršování. Další otázkou je způsob provozování písni. Podle jistého svědectví jeho zpěv zní, jako by střídavě zpíval muž a žena.¹⁶⁹ Kosmák v *Kukátku* odborněji hovoří o střídání hlubokého zpěvu se zpěvem fistulí.¹⁷⁰ Historik M. C. Putna toto počínání přirovnává k „andělským jazykům“, k extatickému vytržení.¹⁷¹ Jak bylo zmíněno dříve, ke Kubínkovu zpěvu „u křížků“ se posléze přidávají ostatní a zpívají s ním. To by bylo při extatickém vytržení velmi nepravděpodobné. Někdy Kubínek lidem poté ještě předčítá. Vše spíše nasvědčuje racionálnímu chování.¹⁷² Jediné, co jaksi vybočuje z normálu, je svědectví ženy z Drnovic, která pozorovala zář a Šebestiána klečícího uprostřed místnosti.¹⁷³

Ještě dnes, po více než 200 letech, je možné zachytit živé vzpomínky na Kubínkovy obchůzky, jak se tradují v rodinách.¹⁷⁴ Když už je mezi lidmi známý, nabízejí mu nocleh ve svých domech. Všechna svědectví shodně hovoří o jeho skromnosti. Odmítá spát na posteli. Spí na zemi na slamníku, bez čehokoliv pod hlavou. Někdy ani boty nezouvá. Nepije alkoholické nápoje, nejí maso. Často jí pouze chléb a pije mléko a to vestoje, nabídnutou židli též odmítá.¹⁷⁵ Výjimkou mezi poživatinami je pouze káva, za kterou v pamětech děkuje Hraběti Mittrovskému: „*Připrav mně vždy tam dobrou kávu, aby potřebnou sílu mělo, radostno mně, starému žebráku vždy bývá, když bývám tak uctěn.*“¹⁷⁶ Kubínek nerad přijímá něco zadarmo. Často dává hostitelům za odměnu knížku.

Ke čtení dobrých knih a poctivému křesťanskému životu Kubínek vyzývá prostý i vzdělaný lid. Nečiní rozdílu, hovoří plamenně, vše podtrhuje osobním příkladem. V roce 1852 získává jako člena Dědictví Svatojánského např. Aloise Wolfa, faráře ve Sloupě, též Jana Nepomuka Soukupa, kaplana tamtéž.¹⁷⁷ V jednom z *Denníků* si Kubínek stěžuje, že se kněží, jáhni, ani bohoslovci nepřidávají k Dědictví a někteří jej dokonce kritizují: „*sami nepřicházejí a jiným brání*“.¹⁷⁸ Jindy je naopak znepokojena rada Dědictví sv. Prokopa, když Kubínek nabízí knihy určené kněžím prostým rolníkům.¹⁷⁹ Václav Kosmák v *Kukátku* líčí několik příhod, ze kterých jasně vysvítá, že Kubínek vyžaduje příspěvky na dobrou knihu či dobrou věc neodbytně, v případě potřeby i napomíná. Na druhou stranu, za nejpotřebnější, pokud má možnost, platí

¹⁶⁸ Viz Jančík 1941, s. 58.

¹⁶⁹ Srov. Jančík 1941, s. 33, 35.

¹⁷⁰ KOSMÁK, Václav. *Obrázky z kukátka*. 2. vyd. Brno: Občanská tiskárna, 1941, s. 426.

¹⁷¹ Srov. PUTNA, C. M. *Česká katolická literatura v evropském kontextu 1848–1918*. Praha: Torst, 1998. ISBN 80-7215-059-6, str. 226.

¹⁷² Jančík 1941, s. 34.

¹⁷³ Jančík 1941, s. 37.

¹⁷⁴ Osobní svědectví Anny Hlávkové zaslané emailem autorce práce 31. 1. 2016, viz příloha č. 12.

¹⁷⁵ Jančík 1941, s. 37.

¹⁷⁶ *Děje* 1878, s. 52.

¹⁷⁷ J. N. Soukup, žák Sušilův, sběratel pohádek a pověstí, básník, autor textu k písni Ejhle, oltář.

SOLDÁN L., *Laický apoštol anebo svatý jurodivý?* In SOLDÁN, L.; DANĚK, V. (eds.) *Laický apoštol Šebestián Kubínek (1799–1882). K jubileu dvou století od narození*. Blážovice: Obecní úřad Blážovice, 1999. ISBN neuvedeno, s. 13.

¹⁷⁸ *Denník* 1873, s. 116–117.

¹⁷⁹ Srov. Jančík 1941, s. 29.

podíl sám. Příhoda o chromé Verunce z Borkova, kterou zachytil Kosmák v *Kukátku*,¹⁸⁰ se stává podkladem pro divadelní hru Vojtěšky Mazálkové.¹⁸¹

Získávání členů pro Dědictví není jediná Kubínkova aktivita. Při svých cestách sbírá příspěvky pro různé účely, např. na opravu kostela v Dolních Kounicích, který je poškozen povodněmi nebo na výstavbu kaple sv. Cyrila a Metoděje v Brně. Pozoruhodné je přispívání Moravanů na dostavbu chrámu sv. Víta v Praze. V neposlední řadě je třeba připomenout šíření osvěty, hlásání křesťanských zásad a povzbuzování národního uvědomění. Všechno své úsilí Šebestián doprovází modlitbou. Neusiluje o popularitu, je si jistý svým povoláním. Podstatné je pro něj pouze to, co žádá Bůh. Úskalí takového postoje je, že dotyčný neuposlechne ani moudrou radu, např. Fr. Sušila ohledně veršování.¹⁸²

Při svém putování se Kubínek stále vrací do rodných Blažovic, kde přespává u svojí sestry. Ta v roce 1854 umírá¹⁸³ a v témže roce mu Josef Hýbl, komorník preláta augustiniánského kláštera na Starém Brně, Cyrila Nappa, nabízí bydlení v klášteře. Kubínek nabídku s vděčností přijímá. Rozjímá nad sliby řeholníků – chudoba, čistota, poslušnost. Právem se domnívá, že tyto sliby, ač ne před oltářem, Bohu dal.¹⁸⁴ S odstupem času možno říci, že je také dodržel. Problematicky můžeme nahlížet na slib poslušnosti. Kubínek, jak vysvítá z některých svědectví, je hlava tvrdá, cítí se povinován pouze Bohu. Pokud jde o dodržování klášterních regulí, to mu zřejmě nečiní potíže. Co se týká jeho vlastnictví, tvoří jej všeho všudy 6 beden s knihami. Na sklonku života děkuje Josefu Hýblvi a potažmo i klášteru za lůžko a každodenní oběd po dobu 24 let, aniž by on sám byl klášteru jakkoliv prospěšný.¹⁸⁵

Kubínkova kolportáž se nevztahuje k určitým ročním obdobím. Chodí v létě i v zimě a při své činnosti nachodí velmi mnoho kilometrů. Dnes již, bohužel, není možné dospět ani k přibližnému odhadu. Jakousi představu, byť jen velmi nedokonalou, si můžeme utvořit podle zápisků v *Denníku*,¹⁸⁶ kde podrobněji mapuje svůj pohyb: od ledna až do června se zdržuje v Brně a okolí; v červenci obchází východní směr od Brna; v srpnu se vydává na každoroční pouť do Maria Zell; koncem září a v říjnu obchází Znojemsko a dál přes Velké Maršovice, Budějovice a Jaroměřice k Třebíči; v prosinci opět Znojemsko. Připomeňme, že je mu 78 let. Červencovou pochůzku popisuje nejpodrobněji: Brno – Líšeň – Šlapanice – Jiřkovice – Tvarožná – Újezd u Sokolnic – Šaratice – Vážany nad Litavou – Kobeřice – Kyjov – Bzenec – Polešovice – Boršice – Velehrad – Osvětimany – Koryčany – Kostelec – Ježov – Bohuslavice – Brankovice – Střílky – Litenčice – Vyškov – Ivanovice – Želeč – Pustiměř – Dědice – Rychtářov – Studnice – Drahany – Protivanov – Sloup – Jedovnice – Křtiny – Adamov – Brno.¹⁸⁷ Tato trasa činí přibližně 260 km. Pout' do Maria Zell je dlouhá cca 500km. Rychlost chůze poutníků je dosti vysoká. Cestu tam,

¹⁸⁰ Jančík 1941, s. 39–41.

¹⁸¹ Vojtěška Mazálková, (1921 Blažovice – 1994 Blažovice), učitelka jazyků, překladatelka, prozaička, propagátorka odkazu Šebestiána Kubínka. Jejím nejznámějším dílem je životopisný román o sv. Zdislavě *Paní z Lemberka*.

¹⁸² Sušil Kubínka vyzýval, aby zanechal neumného veršování. Srov. Jančík 1941, s. 59.

¹⁸³ Šebestián v *Dějích* udává špatný letopočet. Viz *Děje 1878*, s. 69.

¹⁸⁴ Srov. *Děje 1878*, s. 63.

¹⁸⁵ Srov. *Děje 1878*, s. 68.

¹⁸⁶ *Denník*, 1881, s. 142–143.

¹⁸⁷ Mapka, viz příloha č. 11.

kteřá činí asi 280 km, urazí za šest dnů. Na každý den cesty tedy připadá asi 46 km.¹⁸⁸ Závěr zní neuvěřitelně – tento osmasedmdesátiletý stařík ujde ve dvou měsících kolem 780 km.¹⁸⁹ Kubínek si v téže roce nařiká, že již nestihá obejít všechny kraje: „*avšak to již neprochodím, neboť v některých místech již kolik let jsem nebyl, ač tam svoje peníze mám na dluhách a je potřeby.*“¹⁹⁰

Je s podivem, jak dobré zdraví a svěží mysl si Kubínek zachovává při svých tvrdých postech a přísně asketickém způsobu života. Ve věku sedmasedmdesáti let v předmluvě k jednomu ze svých *Denníků* píše o strádání, která prožil na cestách, o soužení horka, zimy, setkávání s nevěrci, posměvači, „*aniž mohu všechno vyjevit, co mě potkalo po dobu třiceti let mezi domácími i cizími [...] nikdy nesešle Bůh soužení víc, než ho můžem unést.*“¹⁹¹ Asi nejtěžší ránou, se kterou se Šebestián musí vyrovnat, je ztráta levého oka. Stalo se tak při návratu z obvyklé pouti do Maria Zell v r. 1870. Kubínek tuto událost popisuje v již zmíněném *Denníku*. Říká, že snad nikdo z poutníků svatě Panně neobětoval tak drahocenný dar. Připojuje, že oko bylo skoro 50 roků nemocné, ale velice jej lituje, protože čtení je jeho jediná záliba a nejen to. Jedné noci při zpáteční cestě¹⁹² nemohl spát pro velikou bolest oka, a když se ráno probudil, na oko neviděl. Hned připojuje: „*Pán Bůh dal, Pán Bůh vzal, buď jméno Páně pochváleno. Ano, dokládám, že hned tenkrát, když Pán Bůh zrak mého oka k sobě nazpět vzal, já jsem ihned druhé mu obětoval.*“ Jako znamení přijímá slova nedělního evangelia, které slyší hned druhý den v Příměticích u Znojma.¹⁹³ Václav Kosmák tedy může svědčit: „*Všiml jsem si ho lépe. Byl tentýž, jak před lety, jenom že o něco více shrbený, na hlavě více šedý a jedno oko měl vyteklo. Já řku: – Ztratil jste oko, chudáku? – Proč chudáku? Lépe jest jednookému vejít do království nebeského, než s oběma očima zavržen býti. – Však tam ještě nejste! – Nejsem, ale musíme se přičinit, abychom tam přišli.*“¹⁹⁴ I v této těžké situaci Šebestián hledá ponaučení: „*Dokud budu čist, vždy chvalořečníky a pochlebníky budu muset slýchat. Ale slepé oko bude mně vždy připomínat, abych nezpyšněl.*“¹⁹⁵

Kubínek doslova doputuje až na konec svého pozemského života. Při svěcení nového kostela ve Tvarožné, 9. října 1881, je již tak slabý, že jej musejí vést dva kněží. O osm měsíců později, dva dny před smrtí, podle svědectví „*ubíral se jako hlemýžď, nepřijda kupředu Pekařskou ulicí vzhůru, ale již to dokonce nešlo. Nemohl více z místa a byl dopraven do všeobecné nemocnice.*“¹⁹⁶ [...] Řka: *Já přišel k vám umřít!*“¹⁹⁷ Byl zaopatřen svatými svátostmi a zemřel tiše, v úterý 18. července 1882. Záznam o jeho úmrtí nalezneme v matrice zemřelých ř.k. farnosti v Brně na Starém

¹⁸⁸ Mapka pouti, viz příloha č. 10.

¹⁸⁹ Někdy odchod poutníků z Brna nestihne a putuje sám. Viz Jančík 1941, s. 56.

Podobně na zpáteční cestě. Viz Jančík 1941, s. 64.

¹⁹⁰ Postupně rozdál všechny své peníze a po jeho smrti zůstal Dědictví Maličkových dluh, který nedokázal od podílníků vybrat. Viz Jančík 1941, s. 28.

¹⁹¹ *Denník* 1873, st. 70–73.

¹⁹² Někde u Egenburgu.

¹⁹³ Matouš 18, 9: „Jestliže tě tvé oko svádí k hříchu, vyrvi je a odhoď pryč; lépe je pro tebe, vejdeš-li do života jednooký, než abys byl s oběma očima uvržen do ohnivého pekla.“

¹⁹⁴ KOSMÁK, Václav. *Obrázky z kukátka*. 2. vyd. Brno: Občanská tiskárna, 1941, s. 430.

¹⁹⁵ *Denník* 1873, s. 76.

¹⁹⁶ Dnes Nemocnice u sv. Anny.

¹⁹⁷ Jančík 1941, s. 66.

Brně.¹⁹⁸ Jako příčina smrti je uvedena sešlost věkem.¹⁹⁹ Svátostné pomazání mu udělil p. Vilém Dohnal, kněz starobrněnského kláštera. Pohřeb se konal o dva dny později, 20. července 1882. Hlavním celebrantem byl starosta Dědictví Cyrilo-Methodějského, kanovník p. Matěj Procházka. Časopis *Hlas* z 26. července 1882 uvádí, že „*pohřeb byl důstojný života tohoto zvláštního člověka. Rakev donešena do klášterního kostela na Starém Brně, jak si to nebožtík byl přál. Odtud pak po ukončených obřadech odebral se pohřební průvod za převelikého účastenství lidu na starobrněnský hřbitov. Průvod vedl a smuteční obřady vykonal vdp. Kanovník Matěj Procházka za četné přísluhy duchovenstva.*“²⁰⁰

Šebestián Kubínek byl muž mimořádného vzezření. Nejlépe jeho postavu popsal, a také vytrvalým přesvědčováním jej přiměl vyfotit se, Václav Kosmák.²⁰¹ Byl zdatné postavy, jeho tvář byla jako z kamene vytesaná, vrásčitá a opálená. Hlavu měl na temeni plešatou, kolem uší splývaly dlouhé vlasy. Obličej rámoval mohutný plnovous. Nosíval kazajku a široké kalhoty z hrubého lněného plátna. Na nohou míval velké, těžké boty s podkůvkami a cvočky. Hlavu obvykle pokrýval široký, černý klobouk, v ruce nosíval mohutnou hůl.²⁰²

¹⁹⁸ Matrika zemřelých ř.k. farnosti v Brně na Starém Brně (1880–1888) – Moravský zemský archiv v Brně, fond E67, Sbírka matrik (1579–1949), sign. 17202, str. 130.

¹⁹⁹ Jeho věk je uveden chybně, zřejmě protože jej sám Kubínek uváděl chybně.

²⁰⁰ Podle svědectví byl na hrobu malý kříž s nápisem: „*Zde odpočívá Šebestián Kubínek.*“ Viz Jančík 1941, s. 68.

²⁰¹ Viz příloha č. 1.

²⁰² Srov. KOSMÁK, Václav. *Obrázky z kukátka*. 2. vyd. Brno: Občanská tiskárna, 1941, s. 426–427.

3 Dílo a odkaz

3.1 Kubínkovy spisy

Kubínka rozhodně nemůžeme považovat za spisovatele ani za básníka, i když se o veršování pokoušel. S prvním popudem, aby začal psát, za ním přišel B. M. Kulda.²⁰³ Chtěl po Kubínkovi, aby napsal své paměti. K naléhání se přidal také Václav Pešina.²⁰⁴ Podle Jančíka se tak mělo stát v r. 1862.²⁰⁵ Letopočet však musí být chybný, protože Kubínek paměti sepsal a odevzdal Pešinovi k vytisknutí, ke kterému nedošlo, protože Pešina zemřel a Kubínkovy spisy se ztratily. Pešina zemřel již v r. 1859. Navíc v r. 1863 Kubínek vydává pobožnost věnovanou Panně Marii Křtinské a stěží by psal oba dokumenty současně. Mohlo by se jednat o rok 1852.

Kubínek později sepsal své paměti znovu a vydal je vlastním nákladem v r. 1878. Celý název zní **Děje Kubínka, sběratele údů k ústavům vzdělávacím. K nimžto připojena jsou některá mravní poučení křesťanská. O vděčnosti, již projevuje Kubínek za třicet let svého cestování po Moravě všem svým dobrodincům za prokázaná dobrodiní.** Důvod, proč Kubínek svolil sepsat svoje paměti, nebyl, jak se mylně domnívá M. C. Putna „vědomě se podílet na vytváření mýtu o sobě samém“.²⁰⁶ Pravým důvodem k sepsání paměti bylo vyvrátit fámy, které se o něm rozšířily.²⁰⁷ Stejný důvod uvádí Kosmák ve *Šlépějích*.²⁰⁸ Kubínek celý život usiloval být příkladem. Křesťan má být podle něj „světlem, které svítí celému světu“.²⁰⁹ Proto, aby očistil své jméno, vyznal veřejně skutky, které původně činil skrytě. Podle M. C. Putny měly Kubínkovy paměti i *Denníky* vycházet na pokračování v časopise *Hlas*.²¹⁰ Po prozkoumání několika ročníků zmíněného periodika lze říci, že jde zřejmě o záměnu s Kosmákovými *Příběhy z Kukátka*.²¹¹ Kubínkovy vlastní paměti zabírají odhadem čtvrtinu *Dějů*. Stejná část textu je věnována Dědictvím, jejich historii a doporučení knih jimi vydávaných. V nadpise uvedená „mravní poučení křesťanská“ tvoří asi polovinu spisu. Celý text působí neuspořádaně, jako tok vzpomínek přerušovaný výzvami k odpovědnému křesťanskému životu. Navíc se místy objevuje a zase ztrácí veršování, které měl tolik v oblibě. Posledních osm stran je věnováno nábožným poutím, dobrým důvodům k jejich konání, úmyslům a způsobu provádění. Celý spis končí příznačně, veršovanou syntézou ponaučení a modlitby: „*Bys tak došel*

²⁰³ Beneš Metod Kulda (1820 Ivančice – 1903 Praha), vlastenecký kněz, spisovatel a sběratel lidových písní a pohádek, spoluzakladatel Dědictví sv. Jana Nepomuckého.

²⁰⁴ Václav Michal Pešina (1782–1859), kněz, spisovatel, ředitel Dědictví sv. Jana Nepomuckého, zasloužil se o dostavbu chrámu sv. Víta.

²⁰⁵ Jančík 1941, s. 47.

²⁰⁶ Viz PUTNA, C. M. *Česká katolická literatura v evropském kontextu 1848–1918*. Praha: Torst, 1998. ISBN 80-7215-059-6, s. 226.

²⁰⁷ Srov. *Děje 1878*, s. 6: „Že ale o Kubínku řečeno mezi lidem mnoho nepravdivého, co totiž on neučinil, nevykonal. Že zase mnohé věci vykonal, o nichž lidé nevědí. Tedy o čem já vím, povím, to on vždy provozoval.“

²⁰⁸ KOSMÁK, V. *Kubínek*. In: DEML, J. *Šlépěje XX*, Tasov na Moravě, Pavla Kytlicová 1934, s. 3.

²⁰⁹ Srov. Flp 2, 15.

²¹⁰ Viz PUTNA, C. M. *Česká katolická literatura v evropském kontextu 1848–1918*. Praha: Torst, 1998. ISBN 80-7215-059-6, s. 226.

²¹¹ Podobně mylná je informace o Kubínkových *Dennících*.

*tvou poutí u Boha smilování - po smrti pak s ním v nebesích zasloužil kralování. - Kde se všichni vyvolení radují a plesají - svátý, svátý Bůh náš, tak věčně prozpěvují. Amen.*²¹²

V letech 1867–1877 píše Kubínek **Denníky**, které vlastním nákladem vydává. Je to opět především služba dobré knize. Motivem je vytvoření reklamy knihám Dědictví a propagace časopisů. *Denníky* zahrnují upoutávky na jednotlivé knihy a celá Dědictví, měsíční nárůst členů a roční vyúčtování. Stručně mapují Kubínkovu činnost, včetně konání poutí, zachycují některé osobní postřehy a zážitky. Nechybí ani četná ponaučení, některé části jsou opět ve verších. Poslední *Denník* je veršovaný celý. V jeho předmluvě nalezneme krátké ohlédnutí za životem. Ročníky pátý až osmý vycházejí společně, stejně tak ročník devátý a desátý. Úplný název prvního deníku zní **Denník Kubínka, sběratele údů k vzdělávacím ústavům. Úvahy o těchto ústavech a o knihách, jaké vycházejí z těchto ústavů aneb Předchůdce sběratele, jenž dodává chuti a vybízí věřící k přistupování k těmto ústavům.** Kompletní výčet *Denníků* je uveden v seznamu literatury.

Kubínkův zájem o nábožné poutě dal vzniknout dvěma spisům. První vychází v r. 1863 při příležitosti tisícího výročí příchodu sv. Cyrila a Metoděje na Moravu a je věnován Panně Marii Křtinské. **Pobožnost k uctění nejsvětějšího života Pána našeho Ježíše Krista v poutním slavném chrámu Páně Křtinském v Markrabství Moravském** v sobě zahrnuje dvě varianty pobožnosti konané před čtyřmi rozměrnými obrazy umístěnými v chrámu za hlavním oltářem. Na každém z nich je dvacet výjevů ze života Ježíše Krista a Panny Marie. Kratší varianta pobožnosti trvá přibližně 4 hodiny. U každého obrazu se začíná modlitbou, následuje jedna nebo více slok písně ke každému tajemství. Melodie částečně kopíruje píseň *Již jsem dost pracoval* Jana Josefa Dusíka.²¹³ Podle dnešních zvyklostí je zapsána v nezvykle vysoké poloze a rytmičky ne zcela správně. Delší varianta pobožnosti má následující schéma: úryvek z Písma - krátké veršované ponaučení – modlitba – píseň²¹⁴ u každého tajemství. Podle autora trvá 8 až 10 hodin. Případným námitkám proti délce Kubínek čelí srovnáním s pobožností ve Vambeřicích, která je celodenní. K tomu je třeba přičíst dvanáctidenní cestu z Prahy do Vambeřic. Přesto pouť každoročně vykoná mnoho poutníků.²¹⁵ Spis je doplněn popisem chrámu a jeho historie od křtinského kaplana Karla Wagnera,²¹⁶ záznamem průběhu velké a malé křtinské pouti, mariánskými písněmi a krátkou pobožností ke sv. Anně. Výtisk má 237 stran.

Druhý zmíněný spis nese výstižný název **Poutnická cesta z Brna do Celly Panny Marie, již mnoholetý Cellenský poutník namnoze známý sběratel údů dědictví Svatojánského v Praze, dědictví Cyrila a Metoděje v Brně, dědictví Maličkých v Hradci Králové, dědictví sv. Prokopa v Praze a Zlaté knihy dívek českých v Písku, uvědomuje těm, kteří tam ještě nikdy nebyli.** Jedná se o podrobný popis putování se všemi zastaveními a pobožnostmi konanými během cesty. Rozsáhlá část se věnuje popisování přírody, jejíž krásy mají člověka vést k obdivu velikosti

²¹² *Děje 1878*, s. 188.

²¹³ Jan Josef Dusík (1738–1818), hudební skladatel, varhaník v Čáslavi.

²¹⁴ Stejná, jako v kratší verzi pobožnosti.

²¹⁵ Tato pobožnost mu byla zřejmě inspirací. Srov. KUBÍNEK, Š. *Pobožnost k uctění nejsvětějšího života Pána našeho Ježíše Krista v poutním slavném chrámu Páně Křtinském v Markrabství Moravském*. Brno, 1863, s. 39.

²¹⁶ Karel Wagner, nar. 1823 v Rouchovanech.

a dobroty boží. Kubínek jako znalec a dobrý pozorovatel přírody rozvíjí mimo jiné úvahu o tom, co člověku sdělují pro jeho duchovní život čtyři roční období. Obsah díla nejlépe shrnuje sám autor v posledním odstavci: „Čtenáři milý, Moravane, Čechu, Slezáku, Slováku! Provedl jsem tě od Brna do Marie Cell a odtud nazpět přes Sonnenberk, Marie Tabule až domů k naší milé Moravě, abych ti ukázal všechny města, všecku krásu vrchů, hor, skal, řek, potoků, polností, vinic, ovocných sadů v Horním Rakousku a Štýrsku, a abys, bude-li možno a libo, tam sám zaputoval a pohlédl na veliké, podivné a slavné skutky Boží, vytvořené přírodou a byl tím povzbuzen k lásce Boha Pána tvého.“²¹⁷

Přestože František Sušil Kubínka vyzýval, aby neveršoval a redaktor Časopisu katolického duchovenstva napsal, že „se jeho veršování z pravidel poetiky vyšínuje“,²¹⁸ nemělo to žádný účinek. Kubínek v jednom z *Denníků* píše: „Podávám to v rýmech, protože rád se takovou prací zanáším a bavím.“²¹⁹ Dále argumentoval tím, že apoštolové také nebyli vzdělaní. Již v mládí se inspiroval heslem Šimona Lomnického: „Pracuj - spisuj – rýmuj – budeš také tovaryš můj“.²²⁰ Veršovaný text mu připadal lépe srozumitelný. Pokoušel se dokonce o abecední verše.²²¹ V r. 1879 vydal veršovanou **První knihu Mojžišovu**. Z hlediska literárního není nijak hodnotná. Jedno se však Kubínkovi upřít nedá: vroucnost a opravdovost. Lid jeho verše četl rád.²²² Ukázka první kapitoly:

„Stvoření světa připomíná, jak Všemohoucí v šesti dnech
Obor světa stvořil a všechny zvířata i hovada a dal jim dech;
Slunce, měsíc a hvězdy na obloze nebeské, aby ji vždy osvěcovaly.
Slovem svým mocným stvořil veliké velryby, by se pohybovaly
Ve vodách mořských a ptactvo, aby ve vzduchu se proletující
Velebilo tvůrce svého, chválu jemu vždy radostně prozpěvující.
Tak i my, jsouc stvoření rozumně, máme snažně se přičinit,
Toho Boha, toho Pána poznat, jemu sloužit, jej milovat a věčně ctít.“²²³

Záliba ve veršování zřejmě pramení z jeho obliby písní. Jak již bylo řečeno, neměl žádné hudební vzdělání. Písně často skládal na již známé melodie. Kubínkovou snahou bylo vytvořit zpěvy, které budou liturgicky více odpovídat částem mše. Napsal **píseň adventní, vánoční a píseň pro křížové dny**.²²⁴ Než písně vlastním nákladem vydal, nechal je schválit brněnskou konzistoří. Nejprve vydal 10 000 výtisků, později další 4 000, o distribuci se postaral sám.²²⁵ Mariánské písně jsou součástí dříve zmíněných pobožností, kromě **Nové písně pro poutníky cellenské**. Ve druhém *Denníku* je otištěna **Píseň povzbuzující ze sna česko-slovanský lid a povzbuzující jej k přistoupení k ústavům vzdělávacím**. Zřejmě nebude náhoda, že většina písní má 33 slok.

²¹⁷ KUBÍNEK, Š. *Poutnická cesta z Brna do Celly Panny Marie*. Brno, 1875, s. 95.

²¹⁸ -, - *Děje Kubínka, sběratele údů k ústavům vzdělávacím*. ČKD, ročník 1879, č. 6, str. 478.

²¹⁹ *Denník* 1873, s. 5.

²²⁰ Jančík 1941, s. 60.

²²¹ Viz *Děje* 1878, s. 51–53.

²²² Jančík 1941, s. 51.

²²³ KUBÍNEK, Š. *První kniha Mojžišova*. Brno, 1879, s. 3.

²²⁴ Celý název písní viz seznam literatury.

²²⁵ Jančík 1941, s. 58.

Kubínek, který usiloval především o spásu svou i bližních, rozesílal listy, aby povzbudil k zodpovědnému křesťanskému životu. Nabádá v nich ke konání dobra, některé mají formu litanické modlitby a svolávají požehnání na adresáty. „**Kubínkovo poselství krajanům**“ otiskl Jakub Deml ve *Šlépějích XXII*.²²⁶ V soupisu bibliografie české katolické literatury náboženské, sestaveném Dr. Antonínem Podlahou, je zmíněn **List Moravana Kubínka k chovancům knížecího arcibiskupského semináře v Praze**. Nepodařilo se jej dohledat. Následují listy osobní, adresované **Pavlu Štěpánkovi** (1877), představenému obce Blažovice, **Janu Štěpánkovi**, hostinskému v Bl. a synovci **Antonínu Štěpánkovi** (1865). V Antonínu Štěpánkovi Kubínek viděl svého nástupce, proto se jej snažil získat pro život mimo manželství při bezvýhradné službě Bohu. V pamětech Kubínek vyjmenovává **šest děkovných listů**, které rozeslal v závěru svého třicetiletého veřejného působení svým dobrodincům. Jsou adresovány: starobrněnskému klášteru, hraběti Mittrovskému, hraběti Belcredimu, komorníkovi preláta Nappa Josefu Hýblovi, brněnskému soukeníku Machovi a celému národu. Kubínek vypočítává dobré skutky, kterými ho zahrnuli, a svolává na jejich rodiny Boží požehnání.²²⁷ Jeho spisy jsou cennou výpovědí o době, ve které žil, o tehdejší spiritualitě a rostoucím národním povědomí.

3.2 Práce pro Dědictví

„Jest tedy potřeba zásoba dobrých kněh v rodinách křesťanských a to se mně úkolem stalo, abych co možná hleděl dobré knihy rozmnožovat mezi svými rodáky v Moravě, v naší požehnané zemi zúrodněné prací našich svatých apoštolů Cyrilem a Metodějem, kteří pracně půdu v krajině naší vzdělávali, rozsévajíce semeno svaté víry,“ píše Kubínek v jednom z *Denníků*.²²⁸

Při svojí kolportérské činnosti získává nové členy (údy) pro Dědictví sv. Jana Nepomuckého (od r. 1842), Dědictví sv. Cyrila a Methoda (od r. 1850), Dědictví Maličkých (od r. 1860), Dědictví sv. Prokopa (od r. 1863), Dědictví sv. Ludmily neboli Zlatou knihu dívek českých (od r. 1862). Dále Kubínek distribuoval tiskoviny Školy Božského Srdce Páně a Zábavné bibliotheky²²⁹ (od r. 1871) a také Matice Moravské (od r. 1869). Přesné údaje o počtu nových členů získaných Kubínkem máme pouze u Dědictví Svatojánského a Dědictví Maličkých. Největší objem jeho činnosti se týká Dědictví Svatojánského a Dědictví Cyrilo-Methodějského. Kubínek získával za členy jednak rody, bratrstva, školy a obce, jednak jednotlivce.²³⁰ Někdy přistoupil ke „směnnému splátkovému obchodu“: např. Antonína Štěpánka z Blažovic, č. 43, takto získal pro Dědictví sv. Prokopa. Kubínek za něj složil podíl 40 zlatých a on mu slíbil, že mu bude šít boty. Jindy vybíral peníze v postupných splátkách, a jak bylo zmíněno dříve, někdy zaplatil podíl sám.²³¹ Dokonce v *Denníku* z r. 1873 doporučuje těm, kdo si nemohou knihy koupit, ať si ji pouze půjčí a přečtou.

²²⁶ *Šlépěje XXII*, DEML, J., Tasov na Moravě: Marie Rosa Junová, 1937, s. 3–15.

²²⁷ *Děje 1878*, s. 2.

²²⁸ *Denník*, 1881, s. 102.

²²⁹ Vydává rajhradský benediktin Placid Mathon.

²³⁰ Např. farář Wolf ze Sloupu, kterého Kubínek získal pro Dědictví Svatojánské, se později stal prvním údem DCM.

²³¹ Viz kap. 2.8.

Z toho je jasné patrné, že mu jde především o vzdělanost lidu, nikoliv o zisk nebo prvenství v získávání nových členů. V následující tabulce je zaznamenán počet členů zapsaných Kubínkem v jednotlivých letech.

	Dědictví sv. Jana Nepomuckého	Dědictví Maličkých
Rok	Členů	členů
1846	6	
1847	67	
1848	87	
1849	66	
1850	115	
1851	109	
1852	224	
1853	133	
1854	294	
1855	326	
1856	95	
1857	85	
1858	145	
1859	73	
1860	133	307
1861	101	507
1862	64	861
1863	90	115

	Dědictví sv. Jana Nepomuckého	Dědictví Maličkých
1864	12	98
1864	21	117
1866	0	54
1867	27	30
1868	34	48
1869	25	51
1870	64	50
1871	19	15
1872	64	33
1873	19	18
1874	41	28
1875	25	34
1876	47	22
1877	5	11
1878	17	26
1879	18	7
1880	2	0
1881	0	6
1882	4	3
Celkem	2659	2441

Dědictví CM si nevedlo zápisy o tom, kdo kolik nových členů získal. Existují pouze ojedinělé záznamy. Např. v r. 1857 Kubínek získal 519 členů a do pokladny odvedl 3000 zlatých. Na základě těchto materiálů Jančík odhaduje, že Kubínek získal průměrně 350 členů ročně a celkově **4000 členů** Dědictví CM. Odvedl při tom přes **40 000 zlatých**. To je celá třetinu všech členů.²³² Horlivost takových členů spolek odměňoval povýšením do vyšší členské třídy. Kubínek byl první, kdo byl jmenován spoluúdem II. třídy (v r. 1853) a po třech letech údem I. třídy (v r. 1856) s nárokem na čtyři výtisky každého vydaného podílu. Nikomu jinému se takové pocty nedostalo. Kubínkovo šíření knih bylo pro spolek doslova zásadní. Výbor inspirovaný jeho příkladem hledal a oslovoval další vhodné muže, snažil se proniknout i na Slovensko,

²³² Jančík 1941, s. 26.

ale rozsahu Kubínkovy činnosti se nikdo nepřiblížil.²³³ Také v Dědictví sv. Jana Nepomuckého si Kubínek získal určité pocty. Byl jmenován „zakladatelem zásluhami“ s nárokem na šest výtisků každého podílu. Této pocty se kromě Kubínka dostalo pouze prvnímu zakladateli Václavu Pešinovi. Celkem Kubínek získal pro Dědictví Svatojánské **2659 členů** a odvedl přes **50 000 zlatých**. Dědictví Maličkých nám podává přesné zprávy, můžeme tedy s jistotou říci, že Kubínek získal pro tento spolek celkem **2441 členů** a odvedl **7700,85 zlatých**.

Od roku 1867 máme záznamy z *Denníků*, takže je možné utvořit si detailnější přehled. Jančík po podrobnějším prozkoumání prohlašuje tyto Kubínkovy údaje za důvěryhodné. V tabulce jsou zaznamenány finanční obnosy, které Kubínek odvedl spolkům v uvedených letech. Ve svojí činnosti však byl mnohem úspěšnější v letech padesátých.

Rok	Dědictví				Zlatá kniha
	sv. Jana	sv. C. a M.	sv. Prok.	Mal.	
1867	622	744	865	286	492
1868	700	700	130	447	500
1869	959	900	535	400	660
1870					
1871	435	300	800	100	200
1872	700	340	0	250	227
1873	340	200	300	100	50
1874	400	370	200	60	200
1875	174	270	140	50	0
Celkem	4330	3824	2970	1693	2329

Abychom získali celkovou sumu, kterou Kubínek odvedl všem těmto ústavům, je třeba přičíst k Dědictvím také částky získané pro vzdělávací instituce jako je Zlatá kniha, pro kterou vybral 5000 zlatých, dále Matice Moravská s 500 zlatými, Zábavná bibliotheka 500 zlatých a různé časopisy 300 zlatých. V celkovém součtu je to cca **110 000 zlatých**, které Kubínek pro tyto instituce získal. Josef Jančík v roce 1941 tuto sumu odhadnul na 2 200 000 korun. Dnes částka činí přibližně **22 000 000 korun**.

Tímto výčet Kubínkových zásluh, týkajících se služby dobré knize, nekončí. E. Masák se vyjadřuje opatrně, až nedůvěřivě o Kubínkově tvrzení,²³⁴ že již

²³³ MASÁK, Emanuel. *Dějiny dědictví sv. Cyrila a Metoděje v Brně*. Brno: Občanská tiskárna, 1932, s. 71–72.

²³⁴ Srov. MASÁK, Emanuel. *Dějiny dědictví sv. Cyrila a Metoděje v Brně*. Brno: Občanská tiskárna, 1932, s. 25.

v roce 1847 chtěl složit 1000 zlatých jako základ pro nové Dědictví na Moravě.²³⁵ Byl však brněnskou konzistoří odmítnut. Oslovil též Františka Sušila, ale ani u něj nepochodil. Na vzdor se ještě pokusil získat pro tuto myšlenku někoho v Olomouci, ale ani zde neuspěl. Kubínek snad i s trochou hořkosti píše: „*a nad to ještě na Moravě v sedm a čtyřicátém roku nebyli, aneb aspoň se nezdálo, že by kdo dovedl sepsat knihu, z níž by nabyli čtenářové vzdělání a ponaučení spasitelného*“.²³⁶ Masák zpracoval historii Dědictví CM v r. 1932 a opíral se pouze o Kubínkovu tvrzení zaznamenané v pamětech. Jančík se podrobně zabýval Kubínkovou osobností o devět let později a měl k dispozici sesbírané a nám již bohužel nedostupné materiály. Na základě srovnání mohl nejlépe posoudit pravdivost Kubínkových výpovědí. Nalezl v nich pouze časové nepřesnosti.²³⁷ Ostatní údaje, jím uvedené, prohlásil za důvěryhodné.²³⁸ Další důvod, proč uznat pravdivost této informace je, že Kubínek disponoval penězi získanými z prodeje rodného statku. On sám tvrdil, že poté, co byl na Moravě odmítnut, zaplatil podíl u Dědictví Svatojánského vesnickým školám.²³⁹ Celková částka činila právě oněch 1000 zlatých.²⁴⁰ Tyto platby lze doložit ze záznamů Dědictví Svatojánského.²⁴¹ Můžeme se tedy domnívat, že Kubínek figuroval při vzniku ideje založení vzdělávacího ústavu na Moravě. Zjevně však předběhl dobu a tato novátorská myšlenka musela nejprve uzrát. Cesta ke vzniku Dědictví CM trvala ještě tři roky a byla dosti složitá. Do čela se poté postavil právě Kubínkem prvně oslovený František Sušil.

Aby byl výčet Kubínkových aktivit úplný, je třeba zmínit rozesílání biblí a modlitebních knih. Kubínek v *Denníku* píše, že např. v dubnu 1873 z Brna rozeslal více než 100 výtisků. Knihy prodával bez zisku, přesto musel čelit kritice knihkupců. Přesný výčet modlitebních knih najdeme u Jančíka.²⁴² Kromě knih odebíral také časopisy: *Blahověst*, *Hlas*, *Časopis katolického duchovenstva*, *Školu Božského srdce Páně*, tři školní časopisy a také slovenský *Cyril-Method*.²⁴³ Kolik knih prošlo Kubínkovými rukama, se nikdo nepokusil spočítat. Stejně jako hmotnost nákladu, který nosil na zádech. Podle svědectví víme, že byla velmi vysoká.²⁴⁴

3.3 Osvěta

Pohlížet na Kubínkovu činnost jako na distribuci knih by bylo omezující. Šebestián byl původem rolník, prostý člověk. Jeho projev byl nekompromisní, avšak lidem srozumitelný. Síla jeho příkladu je nezpochybnitelná. Kosmák o něm v *Kukátku* píše: „*Vytkl si za účel rozšiřovati mezi naším lidem dobré knihy a tím pravou osvětu.*“

²³⁵ Podobně jako složil Antonín Hanikýř pro Dědictví sv. Jana Nepomuckého pražské konzistoři. Viz *Děje 1878*, s. 31–32.

²³⁶ *Děje 1878*, s. 31–32.

²³⁷ Lze vysvětlit Kubínkovou dlouhověkostí a odlišným vnímáním času.

²³⁸ Srov. Jančík 1941, s. 31.

²³⁹ Viz kap. 2.8.

²⁴⁰ Srov. *Děje 1878*, s. 32: „*K založení ústavu Cyrillo-Methodějského nevidělo se nikomu, tedy Kubínek tisíc zlatých obětoval svatojánskému ústavu, totiž na školní knihovny na vícero místech po dvaceti zlatých, aby zábavu měli chudí čtenářové a mohli času zimního čisti.*“

²⁴¹ Srov. tabulka nově získaných členů, viz výše.

²⁴² Jančík 1941, s. 31–32.

²⁴³ Jančík 1941, s. 47.

²⁴⁴ Svědectví Marie Kyzlinkové z Blanska, viz Jančík 1941, s. 33.

*Myšlenky této věnuje všechny své síly, celý svůj život, slouže zároveň věrně Bohu svému. On jest světloňosem, jenž prochází bez odpočinku krásné země býv. koruny svatováclavské, napomíná příkladem i slovem k dobrému, nebera ohledu na osobu lidskou.*²⁴⁵ Místo, kde mohl Kubínek veřejně šířit své myšlenky, byly sjezdy Katolických jednot. Sám byl horlivým členem jednoty tvaroženské a využil možnost hovořit na všech čtyřech sjezdech konaných v letech 1851–1854 v Brně. Poslední z nich navštívilo asi 2 000 účastníků. Kubínek hovořil o dobrém příkladu (I. sjezd), o povinnosti kněží dávat dobrý příklad (II. sjezd), o tom, jak vykořenit zlo a vštípit dobro (III. sjezd) a konečně o potřebě dobré výchovy (IV. sjezd). Ohlasy na jeho proslov zaznamenal B. M. Kulda.²⁴⁶ „*Pan Kubínek, dobře známý po vší Moravě i Čechách a milovaný od všech spoluůdů jednot katolických, jako vezdy i tentokráte důkladnou řečí svou velikou radost způsobil celému shromáždění, takže mu hlasitě zaslouženou chválu projevovalo.*“²⁴⁷

O úspěšném boji proti alkoholismu už bylo pojednáno ve druhé kapitole. Kubínek, který se neostýchal napomenout kohokoliv, přísně pokáral i Václava Kosmáka, který chodíval odpoledne do hostince naslouchat, aby získal inspiraci pro psaní příběhů do *Kukátka*.²⁴⁸ V dopise zaslaném Janu Štěpánkovi, hostinskému v Blažovicích Kubínek píše: „*Jaký úmysl měl Štěpánek, když šenkovnu zakládal, to já nevím. Ale jaké povinnosti má, to vím.*“²⁴⁹ Nabádá jej nejen k důslednému boji proti alkoholismu, ale též proti klení a protináboženským řečem. Další, co lidem rozmlouval, bylo sázení do loterie.²⁵⁰

Stejně intenzivně jako usiloval o vykořenění zla, zasazoval se Kubínek o šíření dobra. Připomeňme založení Bratrstva svatého růžence v Blažovicích, modlitební setkávání s předčítáním dobrých knih nebo samotnou propagaci tiskovin. Sedláky nabádal ke vzdělanosti a doporučoval jim časopis *Moravan*, který obsahoval články o hospodaření.²⁵¹ Jak bylo dříve zmíněno, nabádal rodiče, aby posílali své děti do školy a vychovávali je k dobrému. Poukázal též na nedostatek dětské literatury a zapříčinil, že časopis *Hlas* začal věnovat dětem určitý prostor. V jednom z *Denníků* doporučuje, jak ukrátit čas: „*práce, modlitba, čtení, rozjímání, užitečná zábava, cvičení ve ctnosti, v mravech křesťanských, konat skutky dobré, bohumilé, záslužné, milosrdné.*“²⁵²

V neposlední řadě Kubínek vyzývá k putování na známá mariánská poutní místa, např. Hostýn a Velehrad: „*aby se na tato místa nezapomnělo, jako před rokem 1863.*“²⁵³ Připomeňme dvě brožury jím vydané a věnované poutním místům

²⁴⁵ KOSMÁK, Václav. *Obrázky z kukátka*. II. vyd. Brno: Občanská tiskárna, 1923, s. 431.

²⁴⁶ Beneš Method Kulda, kanovník na Vyšehradě, spoluzakladatel Dědictví Svatojanského, spisovatel, sběratel lidové slovesnosti.

²⁴⁷ Jančík 1941, s. 43.

²⁴⁸ VYCHODIL, P. *Václav Kosmák: životopis*. Brno: Papežská knihtiskárna benediktinů rajhradských, 1916, s. 307.

²⁴⁹ Jančík 1941, s. 95.

²⁵⁰ Tamtéž, s. 45, 95.

²⁵¹ Tamtéž, s. 46. Srov. NOHEL, Jiří. Ohlédnutí za Šebestiánem Kubínkem. *Blažovický zpravodaj*, r. 2001, č. 1: „Vzpomeneme-li na knihovny našich dědů, jistě se nám mnohým vybaví souvislé řady starých kalendářů, ve kterých vedle zábavné četby bylo možno nalézt řadu doporučení pro hospodářství, domácnost apod. To byly nejčastější zdroje vědění a jejich četba zdrojem poznání a pokroku.“

²⁵² *Denník 1873*, s. 1.

²⁵³ *Denník 1879*, s. 191.

ve Křtinách a Maria Zell. On sám se stal příkladem pro poutníky, jak můžeme číst ve výzvě k putování z r. 1893: „*těž mnohých horlivých lajických bratrů, jako na slovo vzatého, našeho milovaného, velkého poutníka, + Šebestiána Kubínka, který vším právem za vzor pobožnosti sloužiti může*“.²⁵⁴ Na tomto místě je navíc potřeba si uvědomit, v jakém rozsahu Kubínek působil, ať se to týká území, které procházel nebo téměř čtyř desetiletí jeho neúnavné činnosti.

3.4 Nedokončený proces beatifikace

Je mnoho dokladů, že Kubínek již za života dosáhl pověsti svatosti. Některé výpovědi zaznamenal Josef Jančík, jiné nalezneme v dobových periodikách. V *Časopise katolického duchovenstva* z r. 1848 se o něm píše: „*sprostý, ale světle pravé křesťanské víry osvícený a ohněm čisté křesťanské lásky roznícený muž*“.²⁵⁵ Zvlášť cenná jsou svědectví nejbližších přátel. Antonín Štěpánek,²⁵⁶ který Kubínka dobře znal, jej přirovnává k Janu Křtiteli. Jednak pro délku života v soukromí než začal kázat, jednak pro přísně asketický život, který vedl. „*Kubínek 30 let učil svým příkladem, a teprve pak slovem, písmem a odporučováním knih a ústavů je vydávajících. Ty, obec blažovská, jsi svědkem jeho svatého života, těch třicet let chovalas ve svém středu živé, celé Evangelium Ježíše Krista*“.²⁵⁷ Když se po Kubínkově smrti v Blažovicích sešlo růžencové bratrstvo, připomněli si jeho svatý život. Zmíněný Antonín Štěpánek do svých poznámek zapsal: „*Doufáme, že duše jeho opustivši tělo, šla do nebe, vždyť vidíme na něm samou dokonalost a zásluhu, žádného prachu zemského, co se týče časných věcí, proto se cítíme volni volati: Svatý Šebestiáne Kubínku, oroduj za nás!*“²⁵⁸ Václav Kosmák vidí Kubínka podobně: „*On je muž apoštolský. Kubínek jest jeden z nejšlechetnějších mužů, které zplodila Morava*“.²⁵⁹ Tak svědčí o Kubínkovi jeho současníci. Obdobně se o Kubínkovi vyjadřují přispěvatelé různých periodik až do dnešní doby. Prof. ThDr. Tomáš Josef kardinál Špidlík SJ v rozhovoru pro *Katolický věstník* o jeho knihách říká: „*Nějaký anděl strážný se jich ujal a dnes jsem napočítal asi 160 překladů do jiných jazyků, hlavně východních [...] charizmatický apoštol, rozprodavač dobré knihy, Šebestián Kubínek, o jehož beatifikaci se už jednalo. Snad se mne, Moravana, ujal z nebe*“.²⁶⁰

Padesát let po Kubínkově smrti požádala Jednota duchovních brněnské diecéze spolu s Jednotou olomouckou brněnský biskupský Ordinariát o prozkoumání života a díla Šebestiána Kubínka, aby mohly být podniknuty kroky k jeho blahorečení. Stalo se tak 9. března 1933, kdy Ordinariát vydal nařízení, aby „*důst. farní úřady této věci horlivě se ujal, z kazatelen vyzvaly věřící, by se přihlásili pamětníci těch dob a pak protokolárně je vyslechly. Protokoly takto sepsané, svědky ověřené a farním úřadem kanonizované, buďtež zaslány biskupskému Ordinariátu brněnskému k dalšímu řízení*“.

²⁵⁴ ŠLEZ, J. *Úplná Cellenská cesta s přílohou. Každodenní pobožnost na sv. pouti do Mariánských Cell, jakož i na jiná poutní místa Mariánská. Příruční a pomocná kniha pro horlivé vůdce poutníků do Maria Celly a na jiná sv. místa*. Brno, 1893, s. 161.

²⁵⁵ ČKD, ročník 1848, č. 2 str. 122–123.

²⁵⁶ Kubínkův přítel, adresát jednoho z listů.

²⁵⁷ Jančík 1941, s. 75, podle svědectví Antonína Štěpánka.

²⁵⁸ Jančík 1941, s. 76.

²⁵⁹ KOSMÁK, Václav. *Obrázky z kukátka*. II. vyd. Brno: Občanská tiskárna, 1923, s. 431.

²⁶⁰ *Hodiny našeho života jsou hodinami náboženství*. [rozhovor s Tomášem kardinálem Špidlíkem] *Katechetický věstník*, 2007/2008, č. 8, str. 2.

do konce srpna 1933. ²⁶¹ Celou výzvu Ordinariátu otiskl Jakub Deml ve *Šlépějích XX.* s krátkým osobním dodatkem: „Českoslovenští katolíci mají ve svých katolických akcích jakási lucida intervalla, ²⁶² dnes například všechny jejich ruce a páky pracují k tomu, aby Šebestián Kubínek se dostal na oltář a Jakub Deml na hnojiště.“ ²⁶³ Demlova hořkost pramení z jeho osobních problémů a není zaměřena vůči Kubínkovi. O tři roky později Deml otiskuje „*Kubínkovo poselství krajanům*“, což též svědčí proti jeho zaujatosti. ²⁶⁴ Uvedená citace je cenným svěděním o přesvědčení Moravanů, že mají v Kubínkovi nového světce.

Shromážděné, ověřené materiály posloužily Josefu Jančíkovi jako podklad k napsání knihy *Na toulkách božích*. ²⁶⁵ Vlivem následných nepříznivých historických událostí, především druhé světové války, došlo ke ztrátě všech těchto záznamů. ²⁶⁶ Šance na jejich nalezení je dnes velmi malá. Význam Jančíkovy knihy tím vzrostl, protože informace v takovém rozsahu již není možné získat, na druhou stranu poklesl, protože mnohé z nich již nelze ověřit. K sepsání Kubínkova životopisu se chystal také Václav Kosmák: „až se mi podaří podrobnějších zpráv o jeho blahodárném působení a zvláště o jeho svaté smrti sebrati [...] chci se ponořit do zkoumání jeho povahy, abych z ní čerpal poučení, povzbuzení a posilu pro sebe i pro jiné.“ ²⁶⁷ Byl k tomu vyzván Matějem Procházkou. Svůj úmysl, bohužel, neuskutečnil. Další velkou ztrátou, která stihla Kubínkovu pozůstalost, je zrušení starobrněnského hřbitova, kde jsou uloženy jeho ostatky. Došlo k němu v roce 1883. Zůstal pouze jednoduchý nákres hřbitova s umístěním Kubínkova hrobu. Bývalý hřbitov se dnes nachází z části pod sportovním hřištěm a z části pod dopravní komunikací. ²⁶⁸

K zahájení procesu beatifikace tehdy nedošlo a je nepravděpodobné, že k němu kdy dojde. Přesto faktický Kubínkův odkaz není malý. Ať už se jedná o doložené množství distribuovaných knih, iniciativy na poli osvěty nebo jeho písemnou tvorbu. Její kritické zhodnocení z hlediska teologické správnosti by bylo namístě.

3.5 Živý odkaz

Přestože v minulosti došlo k fatálním chybám, které znemožnily dokončit proces beatifikace, Kubínkův odkaz je i dnes, po více než dvou stech letech, patrný. Nejde ani tak o známost jeho jména, jako o „katolického ducha“ prostředí, ve kterém působil. ²⁶⁹ Aktuálně zmínku o Kubínkovi najdeme např. na internetových stránkách farností Bořetice, Jemnice, Křižanov, Křtiny, Náměšť, Šlapanice, Tvarožná, Ostrava-Poruba, na obecních int. stránkách Dolních Kounic, Křenovic, Ořechova a samozřejmě Blažovic. Tento výčet je pouze ilustrativní a má doložit, že ani dnes

²⁶¹ Č. jednací 1877.

²⁶² Světlé chvíle.

²⁶³ *Šlépěje XX*, DEML, J., Tasov na Moravě: Pavla Kytlicová, 1934, s. 3.

²⁶⁴ *Šlépěje XXII*, DEML, J., Tasov na Moravě: Marie Rosa Junová, 1937, s. 3–15.

²⁶⁵ JANČÍK, J. *Na toulkách Božích. Život a dílo Šebestiána Kubínka*. Brno: Občanská tiskárna, 1941.

²⁶⁶ Jančík často cituje *Konsistorní akta o Kubínkovi v archivu biskupské konsistoře v Brně a Deník Antonína Štěpánka*.

²⁶⁷ *Šlépěje XX*, DEML, J., Tasov na Moravě: Pavla Kytlicová, 1934, s. 9.

²⁶⁸ Jančík 1941, s. 67–68.

²⁶⁹ Srov. ZERHAU, Leo. Moravský světec Šebestián Kubínek. In: *Duchovno dnes* [online]. [cit. 2012-11-23].

není Kubínkovo jméno zapomenuto. Nejedná se o všeobecné povědomí, pouze o znalost jednotlivců. Povědomí o něm má především starší generace.²⁷⁰

Jinak je tomu v Blažovicích, v jeho rodišti. Již v r. 1888 byla z iniciativy Václava Kosmáka umístěna na Kubínkův rodný dům č. 30 pamětní deska, která je tam dodnes.²⁷¹ Opravy jsou prováděny na náklady obce. V r. 1934 byl v Blažovicích postaven kostel Nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Bez nadsázky můžeme říci, že se jedná o přímý vliv Kubínkův. Julie Kuklínková, roz. Kalábová zapsala vzpomínku svého otce: „V Blažovicích se rozhodli ke stavbě kostela. Všichni byli podníceni příkladem a obětí Šebestiána Kubínka.“²⁷² Blažovičtí obyvatelé ručili vlastním majetkem a vyvinuli obrovské úsilí, aby byl kostel dostavěn. B. Šťastný do časopisu *Den* tehdy napsal: „Bůh žehnal šťastné myšlenky, duch Šebestiána Kubínka, ctihodného rodáka z Blažovic, oživil, zavolal k vytrvalosti a pomáhal zvítězit nad pochybnostmi a překážkami, zda slabé síly zможou plán tak velkorysý. Rodná obec nemohla lépe uctít jeho památku než postavením domu Božího.“²⁷³ Úcta k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu pramení též z doby Kubínkovy. Oblíbenou pobožností byla tehdy jím přinesená Pobožnost k Srdci Pána Ježíše a Panny Marie. Po dokončení stavby byl v předsíni kostela zavěšen jeho obraz,²⁷⁴ namalovaný místním malířem Rudolfem Paulíkem.²⁷⁵ V loňském roce započaly přípravné práce pro stavbu farního domu, který má nést Kubínkovo jméno.

Blažovice mají svá dvě periodika. Farní časopis *Kubínka* připomíná titulní stranou a svým názvem *Blažovický poutník*.²⁷⁶ V Blažovickém zpravodaji nalezneme řadu článků, které *Kubínka* připomínají. Při příležitosti kulatých výročí se víceméně pravidelně konají kulturní a vzpomínkové akce. Jejich kompletní výčet není možný. Uvádím pouze některé významnější události. V r. 1969, v době vlády totalitního režimu, uspořádala místní organizace ČSL výstavu a kulturní program při příležitosti 170. narozenin Šebestiána Kubínka.²⁷⁷ V r. 1992 připravil PhDr. František Malý vzpomínkovou akci ve Křtinách a sestavil výtah z Kubínkovy křtinské pobožnosti pro tisk.²⁷⁸ Podle jejího nástinu bylo několikrát uspořádáno mariánské odpoledne.²⁷⁹ Při dvousetletém výročí narození byla též instalována výstava ze života a díla Kubínkova v Blažovicích. Obecní úřad vydal brožuru s názvem *Laický apoštol Šebestián Kubínek*.²⁸⁰ O deset let později podobnou slavnost uspořádala společně obec a nově vzniklá farnost Blažovice. Mši svatou celebroidal novoříšský opat Marian R. Kosík

²⁷⁰ Marian R. Kosík OPraem, z promluvy při oslavách v r. 2009: „Stejně tak si z dětství pamatuji, jak lidé v rodišti i po 80. letech měli v úctě knížky, které jim Šebestián nosil.“

²⁷¹ Viz přílohy č. 3, 4; zprávu o této slavnosti najdeme v časopise *Hlas* z 2. října 1888.

²⁷² KUKLÍNKOVÁ, Julie. *Ze zápisků paní Julie Kuklínkové*. In: KALÁBOVÁ, Marta. *Historie kostela Nejsvětějšího Srdce Ježíšova*. Blažovice: Obec Blažovice 2009, str. 32.

²⁷³ Tamtéž, s. 16.

²⁷⁴ Obraz visí v kostele dodnes. Viz příloha č. 2.

²⁷⁵ Rudolf Paulík (1899 Blažovice – 1984 Blažovice), ilustrátor blažovických kronik.

²⁷⁶ Viz příloha č. 18.

²⁷⁷ Pozvánka, viz příloha č. 16.

²⁷⁸ KUBÍNEK, Š. *Pobožnost k uctění nejsvětějšího života Pána našeho Ježíše Krista v poutním slavném chrámu Páně křtinském*. [podle 1. vyd. z r. 1863 sestavil František Malý] Brno: Hudební nakladatelství Salve, 1992. ISBN 80-901240-0-3.

²⁷⁹ Přednáška při 210. výročí narození Šebestiána Kubínka, audiozáznam ze dne 18. 1. 2009. Zaznamenáno na elektronické médium, v archivu farnosti Blažovice.

²⁸⁰ SOLDÁN, L.; DANĚK, V. (eds.) *Laický apoštol Šebestián Kubínek (1799-1882). K jubileu dvou století od narození*. Blažovice: Obecní úřad Blažovice, 1999. ISBN neuvedeno.

OPraem. Následný program sestával z přednášek PhDr. Jindřicha Charouza OPraem, Mariana R. Kosíka OPraem, křtinského faráře p. Tomáše Prnky a dalších. Akci doprovodily hudebním vystoupením místní děti. Příznačně pěšky připutovalo 11 poutníků z Křtin.²⁸¹ Při této příležitosti byla přetištěna původní brožura J. Jančíka Apoštol dobrého tisku, doplněná výzvou ke shromáždění materiálů a vzpomínek o Šebestiánu Kubínkovi.²⁸² Je namístě zmínit dvě významné osobnosti, které přispěly k šíření odkazu Šebestiána Kubínka. Prof. ThDr. Tomáš Josef kardinál Špidlík SJ uvedené aktivity podporoval²⁸³ a opat Marian R. Kosík OPraem všechny dosud podniknuté kroky usměrňuje.

Kubínkův životní styl se odráží i v současném životě farnosti. Společenství živého růžence funguje s přetržkami od roku 1845. Nyní má 41 členů. Farnost každoročně pořádá pěší poutě do Křtin a Žarošic. Od roku 2003, kdy se farníci poprvé vydali s p. Janem Nekudou²⁸⁴ po Kubínkových stopách do Maria Zell, putuje každoročně pěšky kolem dvaceti poutníků v čele s místním farářem na různá mariánská místa, např. Vambeřice, Ostříhom, Sv. Hora u Příbrami, Stará Boleslav aj.²⁸⁵ Pro úplnost cituji z nedávného průzkumu věnovaného Kubínkovi: „*Při provádění dotazníkového šetření, osobních kontaktech s respondenty a obyvateli Blažovic a ze získaných materiálů jsem získala pocit, že religiozita zdejších obyvatel nese ušlechtilé rysy Kubínkovy hloubky opravdovosti a lidskosti křesťanské víry projevující se v každodenním životě.*“²⁸⁶

František Michalčík napsal o Kubínkovi monografii, která vyšla v r. 1988 v Římě. Kardinál Tomáš Špidlík ji opatřil úvodní básní.²⁸⁷ Spisovatel a historik Jan Herben²⁸⁸ zachytil Kubínka v próze *Do třetího a čtvrtého pokolení*.²⁸⁹ Básník a publicista Bohumil Robeš²⁹⁰ věnoval Kubínkovi báseň *Poutník nebes*.²⁹¹ V Moravských Budějovicích sídlí Knihkupectví Kubínek. Jeho majitel Pavel Kryštof Novák si zvolil Kubínka za firemního patrona a již dvacet let podniká s jeho jménem ve štítě. Kubínkova výrazná postava se vryla do paměti hostýnských poutí natolik, že jej malíř vyobrazil na fresce vedle pravého bočního vchodu. Je znázorněn se svojí zelenou almárnou na zádech v zástupu hostýnských poutníků.²⁹² Kubínkova stopa se vepsala nejen do krajiny, ale především do lidských srdcí a myslí. O co méně je Kubínkův odkaz měřitelný, o to více je nevymazatelný.

²⁸¹ Přednáška při 210. výročí narození Šebestiána Kubínka, audiozáznam ze dne 18. 1. 2009.

²⁸² JANČÍK, J. Apoštol dobrého tisku Šebestián Kubínek. *Životem*, 1938, roč. 13, č. 301.

²⁸³ Viz příloha č. 13.

²⁸⁴ Jan Nekuda, farář v Blažovicích v letech 2000–2008, navázal písemný kontakt s T. kardinálem Špidlíkem.

²⁸⁵ Blažovičtí poutníci putovali do Maria Zell celkem třikrát. Jednou po trase brněnských poutníků, se kterými Šebestián chodil a dvakrát cestami, kterými se brněnští poutníci vraceli. Během putování si předčítali z Kubínkovy brožury.

²⁸⁶ VYHLÍDKOVÁ, Dana. *Šebestián Kubínek – významný pedagog v kontextu sociální pedagogiky*. [netištěná diplomová práce] Zlín: Univerzita Tomáše Bati, Fakulta humanitních studií, 2014, s. 99.

²⁸⁷ Viz obrazová příloha č. 14.

²⁸⁸ Jan Herben (1857 Brumovice – 1936 Praha), politik, novinář, spisovatel a historik.

²⁸⁹ HERBEN, Jan. *Do třetího a čtvrtého pokolení - III*. Brumovice: Carpe diem, 2000. ISBN 978-80-87195-54-3.

²⁹⁰ Bohumil Robeš (nar. 1930 Holubice), básník, publicista, politický vězeň, autor knih *Věčný prolog* a *Čas likvidace* a četných recenzí.

²⁹¹ Viz obrazová příloha č. 15.

²⁹² Viz obrazová příloha č. 9.

Závěr

Pokud nebudou nalezena dříve shromážděná svědectví, zůstane kniha Josefa Jančíka *Na toulkách božích* spolu s Kubínkovými *Ději* nejobsáhlejším zdrojem informací o jeho životě. Správnost těchto informací potvrzují kroniky i četné dobové prameny.

Šebestián Kubínek odpovídá popisu spravedlivého, tak jak je zachycen v knize Moudrosti: „*protože jeho život se nepodobá životu druhých a jeho chování je úplně odlišné. Má nás za zvrhlé a vyhýbá se našim cestám jako nečistým. Blahoslavi smrt jako konečný úděl spravedlivých a vychloubá se, že jeho otcem je Bůh.*“ (Mdr 2,15-18) Je opakem bohatého mládence, jak o něm píše synoptická evangelia. Mládence, který odešel se smutkem, protože se nedokázal vzdát svého majetku.²⁹³

V roce 2019 uplyne 220 let od Kubínkova narození. S dostatečným časovým odstupem můžeme vidět význam jeho působení, který zmiňuje katechismus katolické církve: „*Svatost Božího lidu tak přinese bohaté plody, jak o tom výmluvně hovoří dějiny církve v životě tolika svatých.*“²⁹⁴ V souvislosti s Kubínkem nelze hovořit o mimořádném nadání v oblasti rozumové, umělecké ani dovednostní. Mimořádné je jeho odhodlání k činu, rozhodnost, důslednost, vytrvalost a odevzdanost do vůle Boží. Jeho příklad je cenný tím, že ukazuje platnost povolání ke svatosti každého bez rozdílu.

Bylo by smělé domnívat se, že je možné znovu oživit a dokončit proces Kubínkova svatořečení. Můžeme však udržovat jeho odkaz živý a předávat jeho poselství dalším generacím.²⁹⁵ Kéž tato práce přispěje k uchování cenného dědictví našich předků.

²⁹³ Srov. Mt 19, 16-22, Mk 10, 17-22, Lk 18, 18-23.

²⁹⁴ Katechismus, §2013, s. 499.

²⁹⁵ Antonín Štěpánek po Kubínkově smrti nekompromisně píše: „*Zvláště Blažovští, kteří jsme toho svědky, abychom ho následovali, neboť my Blažovští budeme muset vydat počet z té milosti, každý tak, jak Bůh k našemu srdci mluvil: jeho nábožným životem a jeho slovem.*“ Srov. Jančík 1941, s. 75.

Seznam pramenů a literatury

Bibliografická poznámka:

Kompletní bibliografické údaje často citovaných materiálů jsou uvedeny v poznámce pod čarou při prvním výskytu. Dále jen zkráceně:

Děje 1878 – Děje Kubínka, sběratele údů k ústavům vzdělávacím, vyd. 1878.

Denník, 1869 – Denník Kubínka, sběratele údů k vzdělávacím ústavům, vyd. 1869.

Jančík 1941 – JANČÍK, J. *Na toulkách Božích*, vydané 1941.

kronika Blažovic II – II. kronika obce Blažovice (1957–1961)

kronika Blažovic III – III. kronika obce Blažovice (1961–1964)

Štěpánek 1 – ŠTĚPÁNEK, Pavel. *Ze zápisů blažovického kronikáře, kniha 1*

Štěpánek 6 – ŠTĚPÁNEK, Pavel. *Ze zápisů blažovického kronikáře, kniha 6*

Prameny:

II. kronika obce Blažovice (1957–1961) – *Moravský zemský archiv v Brně – Státní okresní archiv Brno-venkov se sídlem v Rajhradě*, fond N-99 (Místní národní výbor Blažovice), i.č. 56a.

III. kronika obce (1961–1964) – *Moravský zemský archiv v Brně – Státní okresní archiv Brno-venkov se sídlem v Rajhradě*, fond N-99 (Místní národní výbor Blažovice), i.č. 56b.

Dopis Tomáše kardinála Špidlíka zaslaný emailem p. Janu Nekudovi 31. března 2008.

Dopis Tomáše kardinála Špidlíka zaslaný p. Janu Nekudovi 15. 8. 2005, v majetku farnosti Blažovice.

Matrika narozených ř.k. farnosti Tvarožná (1784–1811) – *Moravský zemský archiv v Brně*, fond E67, Sběrka matrik (1579–1949), sign. 1983, str. 56 [online]. [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://actapublica.eu/>

Matrika zemřelých ř.k. farnosti v Brně na Starém Brně (1880–1888) – *Moravský zemský archiv v Brně*, fond E67, Sběrka matrik (1579–1949), sign. 17202, str. 130 [online]. [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://actapublica.eu/>

Svědectví Anny Hlávkové zaslané emailem autorce práce 31. 1. 2016, v osobní dokumentaci autorky práce.

ŠTĚPÁNEK, Pavel. *Ze zápisů blažovického kronikáře, kniha 1*, kopie strojopisu, deponováno na Obecním úřadě Blažovice.

ŠTĚPÁNEK, Pavel. *Ze zápisů blažovického kronikáře, kniha 6*, kopie strojopisu, deponováno na Obecním úřadě Blažovice.

Literatura:

Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona. Ekumenický překlad. 3. vyd. Praha: Česká katolická charita v ústředním církevním nakladatelství, 1985.

Blažovice a bitva u Slavkova. [1805–2005/ sestavil redakční tým ve složení Marta Kalábová ... et al.] Blažovice: Obecní úřad, 2005.

BURGET, R., NOVOTNÝ, M. *Sakrální stavby ve Vavřinci a okolí.* Vavřinec: Obec Vavřinec, c2012. ISBN 978-80-260-2536-8.

DOHNAL, P. Úloha augustiniánského kláštera na Starém Brně v kulturním a politickém životě Moravy 19. století. In: *Sacra aneb Rukověť religionisty.* Brno: Vydavatelství MU, 2003, roč. I., č. 1. ISSN 1214-5351.

HERBEN, Jan. *Do třetího a čtvrtého pokolení - III.* Brumovice: Carpe diem, 2000. ISBN 978-80-87195-54-3.

Historie kostela Nejsvětějšího Srdce Ježíšova. [zpracovala Marta Kalábová za spolupráce Vítězslavy Štefkové ... et al.] Blažovice: Obec Blažovice, 2009.

HÝSEK, Miloslav. *Literární Morava v letech 1849–1885.* V Praze: Nákladem vydavatelského družstva Moravsko-slezské revue, 1911.

JANČÍK, J. Apoštol dobrého tisku Šebestián Kubínek. *Životem*, 1938, roč. 13, č. 301.

JANČÍK, J. *Na toulkách Božích. Život a dílo Šebestiána Kubínka.* Brno: Občanská tiskárna, 1941.

Katechismus katolické církve. 1. vyd. Praha: Zvon, 1995. ISBN 80-7113-132-6.

KOPECKÝ, František. *100 osobností z doby třetí koalice: osobnosti z armády, veřejného života, průmyslu, kultury, vědy, církve a umění.* Brno: Onufrius, 2010. ISBN 978-80-904509-2-9.

KOSMÁK, Václav. *Obrázky z kukátka.* II. vyd. Brno: Občanská tiskárna, 1923.

KOSMÁK, Václav. *Kukátko, čili, Život v obrazech.* Brno: Dědictví sv. Cyrilla a Methoděje, 1876.

KRÁLÍK, O. *Nástin života Aloise Picky.* Brno, 1892.

KUBÍNEK, Š. *Denník Kubínka, sběratele údů k vzdělávacím ústavům. Úvahy o těchto ústavech a o knihách, jaké vycházejí z těchto ústavů aneb Předchůdce sběratele, jenž dodává chuti a vybízí věřící k přistupování k těmto ústavům.* Brno, 1869.

KUBÍNEK, Š. *Denník Kubínka, sběratele údů k náboženským ústavům čili předchůdce sběratele, v němž tento poukazuje, jakých ponaučení čtenář nabytí může z knih vycházejících z oněch ústavů.* Brno, 1870.

KUBÍNEK, Š. *Denník Kubínka, v němž jsou úvahy na knihy vydané roku 1869 z ústavů vzdělávacích. Ročník třetí.* Brno, 1871.

KUBÍNEK, Š. *Denník Kubínka, sběratele údů k náboženským ústavům čili předchůdce sběratele, v němž tento poukazuje, jakých ponaučení čtenář nabytí může z knih vycházejících z oněch ústavů. Ročník čtvrtý.* Brno, 1873.

KUBÍNEK, Š. *Denník Kubínkův. Ročník pátý až osmý, v nichž jsou úvahy na knihy roku 1872 a 1873 vydané z ústavů vzdělávacích a pozvání Moravanů a všech k přistoupení k vzdělávacím ústavům.* Brno, 1879.

KUBÍNEK, Š. *Denník Kubínkův. Ročník devátý a desátý, v nichž obsaženy jsou úvahy na knihu „Muž křesťanský“ a pozvání Moravanů a všech k přistoupení k vzdělávacím ústavům.* Brno, 1881.

KUBÍNEK, Š. *Děje Kubínka, sběratele údů k ústavům vzdělávacím. K nimžto připojena jsou některá mravní poučení křesťanská. O vděčnosti, již projevuje Kubínek za třicet let svého cestování po Moravě všem svým dobrodincům za prokázaná dobrodiní.* Brno, 1878.

KUBÍNEK, Šebestián. *Píseň ke mssi swaté na den narození Páně a na celý vánoční čas.* Brno, 1853.

KUBÍNEK, Šebestián. *Píseň k mssi swaté pro adventní čas.* Brno, 1860 [online]. [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://kramerius.mzk.cz/search/i.jsp?pid=uuid:e56834d0-3796-11e2-b19a-005056827e52>

KUBÍNEK, Š. *Pobožnost k uctění nejsvětějšího života Pána našeho Ježíše Krista v poutním slavném chrámu Páně křtinském.* [podle 1. vyd. z r. 1863 sestavil František Malý] Brno: Hudební nakladatelství Salve, 1992. ISBN 80-901240-0-3.

KUBÍNEK, Š. *Pobožnost k uctění nejsvětějšího života Pána našeho Ježíše Krista v poutním slavném chrámu Páně Křtinském v Markrabství Moravském.* Brno, 1863 [online]. [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://kramerius.mzk.cz/search/i.jsp?pid=uuid:34458b94-9e2b-11e0-a742-0050569d679d>

KUBÍNEK, Š. *Poutnická cesta z Brna do Celly Panny Marie, již mnoholetý Cellenský poutník namnoze známý sběratel údů dědictví Svatojánského v Praze, dědictví Cyrila a Metoděje v Brně, dědictví Maličkových v Hradci Králové, dědictví sv. Prokopa v Praze a Zlaté knihy dívek českých v Písku, uvědomuje těm, kteří tam ještě nikdy nebyli.*

- Brno, 1875 [online]. [cit. 2016-04-01]. Dostupné z:
http://kramerius.mzk.cz/search/i.jsp?pid=uuid:b1ca37f0-c115-11e2-b6da-005056827e52#monograph-page_uuid:bea33740-d5e9-11e2-b490-5ef3fc9bb22f
- KUBÍNEK, Š. *První kniha Mojžíšova*. Brno, 1879 [online]. [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://kramerius.mzk.cz/search/i.jsp?pid=uuid:19505bc0-c828-11e2-b6da-005056827e52>
- MASÁK, Emanuel. *Dějiny dědictví sv. Cyrila a Metoděje v Brně*. Brno: Občanská tiskárna, 1932.
- MICHALČÍK, F. *Šebestián Kubínek, velký syn Moravy*. Řím, 1988.
- PUTNA, C. M. *Česká katolická literatura v evropském kontextu 1848–1918*. Praha: Torst, 1998. ISBN 80-7215-059-6.
- SOLDÁN, L.; DANĚK, V. (eds.) *Laický apoštol Šebestián Kubínek (1799–1882). K jubileu dvou století od narození*. Pozořice: Obecní úřad Blažovice, 1999. ISBN neuvedeno.
- ŠLEZ, J. *Úplná Cellenská cesta s přílohou. Každodenní pobožnost na sv. pouti do Mariánských Cell, jakož i na jiná poutní místa Mariánská. Příruční a pomocná kniha pro horlivé vůdce poutníků do Maria Celly a na jiná sv. místa*. Brno, 1893.
- VYHLÍDKOVÁ, D. *Šebestián Kubínek – významný pedagog v kontextu sociální pedagogiky*. [netištěná diplomová práce] Zlín: Univerzita Tomáše Bati, Fakulta humanitních studií, 2014.
- VYCHODIL, P. *František Sušil: Životopisný nástin*. Brno: Papežská knihtiskárna benediktinů rajhradských, 1898.
- VYCHODIL, P. *Václav Kosmák: životopis*. Brno: Papežská knihtiskárna benediktinů rajhradských, 1916.
- TRAPL, M. *České národní obrození na Moravě v době předbřeznové a v revolučních letech 1848–1849*. Brno: Nakladatelství Blok, 1977.
- ZLÁMAL, B. *Příručka českých církevních dějin, Díl VI. Doba probuzenského katolicismu (1848–1918)*. Olomouc: Matice Cyrilometodějská, 2009. ISBN 978-80-7266-323-1.
- ZLÁMAL, B. *Cyril František Napp, augustiniánský opat na Starém Brně*. Brno: Občanská tiskárna, 1938.
- ZLÁMAL, B. *Klášter králové na Starém Brně v cyrilometodějském ovzduší 19. století*. Brno: Občanská tiskárna, 1937.

Články:

KUKLÍNKOVÁ, Julie. *Ze zápisů paní Julie Kuklínkové*. In: KALÁBOVÁ, Marta. *Historie kostela Nejsvětějšího Srdce Ježíšova*. Blažovice: Obec Blažovice 2009, str. 32.

NOHEL, Jiří. *Ohlédnutí za Šebestiánem Kubínkem*. Blažovický zpravodaj, 2001, č. 1, s. 3 [online]. [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://www.blazovice.eu/zpravodaje-rok-2011/ds-1151/archiv=0&p1=1337>

NOHEL, Jiří. *Kardinál Špidlík a Blažovice*. Blažovický poutník, 2011, s. 4 [online]. [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://farnostblazovice.webnode.cz/blazovicky-poutnik/>

RACEK, Jan. *Umění, kořalku bez násilí potlačit, aneb: Nejlepší prostředkové k zamezení kořalečnického moru*. ČKD, ročník 1848, č. 2, str. 122–123 [online]. [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: http://www.depositum.cz/knihovny/ckd/tiskclanek.php?id=c_11820

ŠTĚPÁNKOVÁ, Ludmila. *Desáté výročí farnosti Blažovice*. Blažovický poutník, 2011, s. 2 [online]. [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://farnostblazovice.webnode.cz/blazovicky-poutnik/>

U následujících článků není uveden autor, je jím zřejmě někdo z redaktorů časopisu.

–, – *Děje Kubínka, sběratele údů k ústavům vzdělávacím*. ČKD, ročník 1879, č. 6, str. 478 [online]. [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: http://depositum.cz/knihovny/ckd/tiskclanek.php?id=c_8524

–, – *Šebestián Kubínek z Blažovic*. ČKD, ročník 1933, č. 4, str. 364 [online]. [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://depositum.cz/knihovny/ckd/strom.clanek.php?clanek=20517>

–, – *Bratrstvo živého růžence v Brně*. Hlas: časopis církevní. Brno: František Poimón, 1857– 1918. Deník, str. 98.

–, – *Hodiny našeho života jsou hodinami náboženství*. [rozhovor s Tomášem kardinálem Špidlíkem] Katechetický věstník, 2007/2008, č. 8, str. 2 [online]. [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: http://brno.biskupstvi.cz/kc/soubory/KV_8_07-08/KV8%202007-08.pdf

Periodika:

Blažovický zpravodaj. [vychází šestkrát ročně od roku 1991] Podolí: Obecní úřad Blažovice.

Blažovický poutník. [vychází jednou ročně od roku 2002] Podolí: Farnost Blažovice.

Časopis pro katolické duchovenstvo. Ročník 1848, Praha: knižecí arcibiskupská knihtiskárna, 1848.

Časopis katolického duchovenstva. Ročník 1933, Praha: Karel Vinařický, 1933.

Hlas: časopis církevní. Brno: František Poimon, 1857– 1918. Deník.

Katechetický věstník. Brno: Katechetické centrum Biskupství brněnského, 2008.

Šlépěje XX, DEML, J., Tasov na Moravě: Pavla Kytlicová, 1934.

Šlépěje XXII, DEML, J., Tasov na Moravě: Marie Rosa Junová, 1937.

Internetové zdroje:

BAUER, Z. Údy Dědictví Svatojánského a Šebestián Kubínek. In: *Kolportáž.cz* [online]. [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://www.kolportaz.cz/obrozenci.html>

ZERHAU, Leo. Moravský světec Šebestián Kubínek. In: *Duchovno dnes* [online]. [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://dudnes.cz/?p=2009>

DOBIÁŠ, J. S almárkou na zádech. In: *Farnost Blažovice: Historie* [online]. [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://farnostblazovice.webnode.cz/historie/sebastian-kubinek/s-almarkou-na-zadech/>

Audio zdroje:

Přednáška při 210. výročí narození Šebestiána Kubínka, audiozáznam ze dne 18. 1. 2009. Zaznamenáno na elektronické médium, v osobní dokumentaci autorky práce.

Rozhovor s Pavlem Štěpánkem, audiozáznam ze dne 23. 1. 2015. Zaznamenáno na elektronické médium, v osobní dokumentaci autorky práce.

Seznam zkratek

Dědictví CM – Dědictví sv. Cyrila a Metoděje

Dědictví Svatojánské – Dědictví sv. Jana Nepomuckého

ČKD – Časopis katolického duchovenstva

ČSL – Československá strana lidová

Seznam příloh

- Příloha č. 1 Fotografie Šebestiána Kubínka
- Příloha č. 2 Obraz namalovaný R. Paulíkem, umístěný v kostele Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v Blažovicích
- Příloha č. 3 Rodný dům Šebestiána Kubínka v současnosti
- Příloha č. 4 Pamětní deska na domě Šebestiána Kubínka
- Příloha č. 5 Rukopis Šebestiána Kubínka
- Příloha č. 6 List o přijetí Jana a Cecílie Kašpaříkových z Blažovic za členy Dědictví sv. Jana Nepomuckého
- Příloha č. 7 Titulní strana křtinské poutní bohoslužby
- Příloha č. 8 Poutní chrám ve Křtinách
- Příloha č. 9 Freska na stěně Baziliky Nanebevzetí Panny Marie na Sv. Hostýně
- Příloha č. 10 Mapka poutní cesty do Mariazell
- Příloha č. 11 Mapka Kubínkova putování v červenci r. 1877
- Příloha č. 12 Svědectví Anny Hlávkové
- Příloha č. 13 Dopis kardinála Špidlíka
- Příloha č. 14 Báseň Tomáše Špidlíka
- Příloha č. 15 Báseň Bohumila Robeše
- Příloha č. 16 Pozvánka na vzpomínkovou akci z roku 1969
- Příloha č. 17 Plakát k oslavě 210. výročí narození Šebestiána Kubínka
- Příloha č. 18 Titulní strana farního periodika

Přílohy

Příloha č. 1 Fotografie Šebestiána Kubínka²⁹⁶

²⁹⁶ Převzato z knihy Josefa Jančíka, vydané 1941.

Příloha č. 2 Obraz namalovaný R. Paulíkem, umístěný v kostele
Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v Blažovicích²⁹⁷

²⁹⁷ V osobní dokumentaci autorky práce.

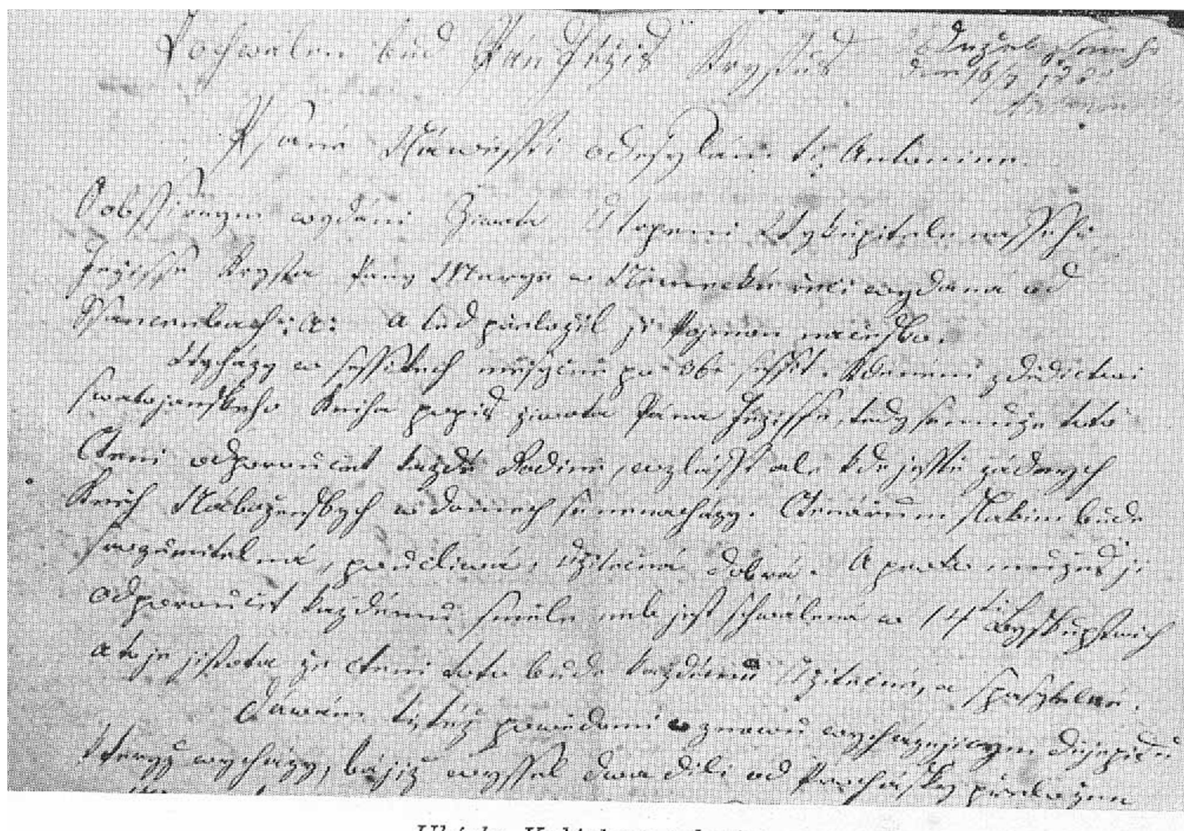
Příloha č.3 Rodný dům Šebestiána Kubínka v současnosti²⁹⁸

²⁹⁸ V osobní dokumentaci autorky práce.

Příloha č. 4 Pamětní deska na domě Šebestiána Kubínka²⁹⁹

²⁹⁹ V osobní dokumentaci autorky práce.

Thalassia testudinum (L.)

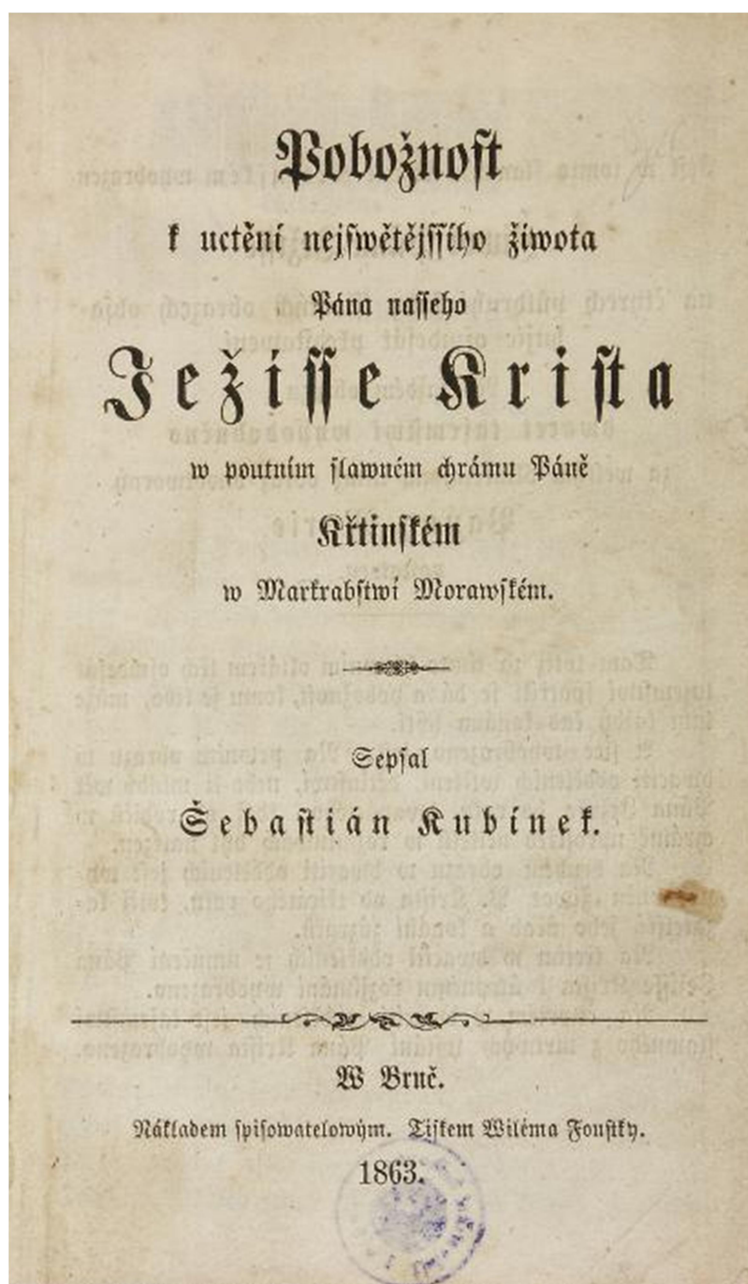
Příloha č. 5 Rukopis Šebestiána Kubínka³⁰⁰

³⁰⁰ Přebzato z knihy Josefa Jančíka, vydané 1941.

Příloha č. 6 List o přijetí Jana a Cecílie Kašparíkových z Blážovic
za členy Dědictví sv. Jana Nepomuckého³⁰¹

³⁰¹ V osobní dokumentaci autorky práce.

Příloha č. 7 Titulní strana křtinské poutní bohoslužby³⁰²

³⁰² Převzato z Kubínkovy publikace. Srov. KUBÍNEK, Š. *Pobožnost k uctění nejsvětějšího života Pána našeho Ježíše Krista v poutním slavném chrámu Páně Křtinském v Markrabství Moravském*. Brno, 1863.

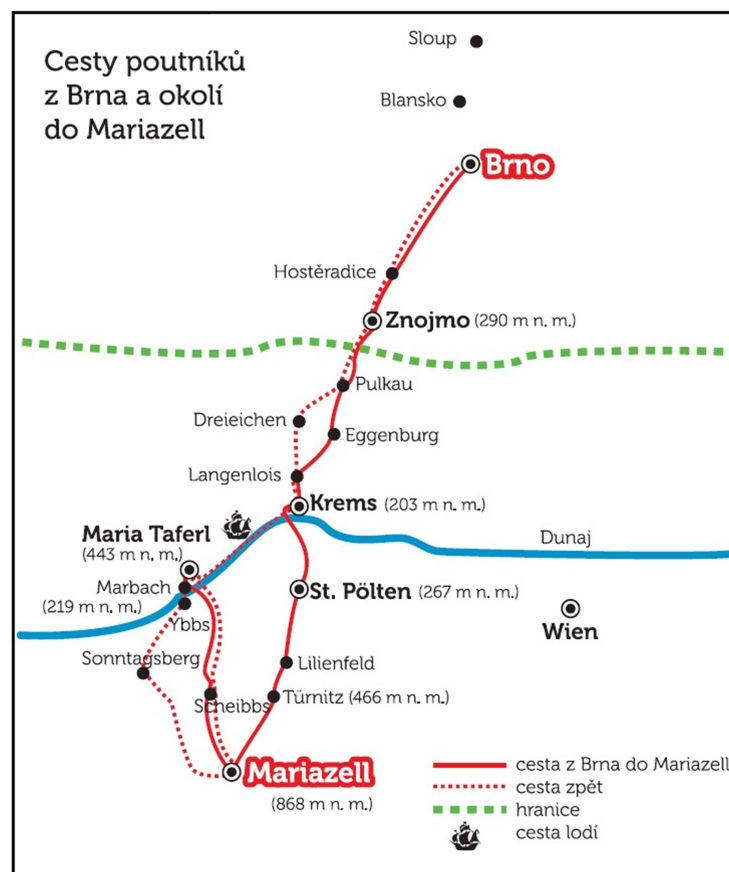
Příloha č. 8 Poutní chrám ve Křtinách³⁰³

³⁰³ Převzato z Kubínkovy publikace. Srov. KUBÍNEK, Š. *Pobožnost k uctění nejsvětějšího života Pána našeho Ježíše Krista v poutním slavném chrámu Páně Křtinském v Markrabství Moravském*. Brno, 1863.

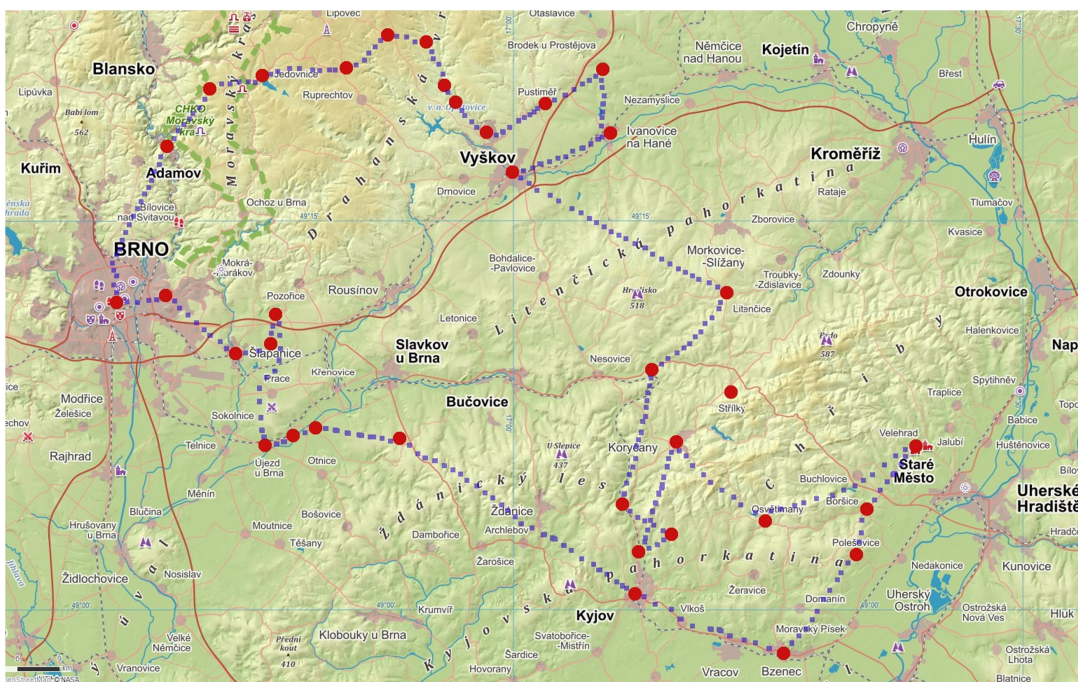
Příloha č. 9 Freska na stěně Baziliky Nanebevzetí Panny Marie na Sv. Hostýně³⁰⁴

³⁰⁴ V osobní dokumentaci autorky práce.

Příloha č. 10 Mapka poutní cesty do Mariazell³⁰⁵

³⁰⁵ Převzato z brožury BURGET, R., NOVOTNÝ, M. *Sakrální stavby ve Vavřinci a okolí*. Vavřinec: Obec Vavřinec, c2012. ISBN 978-80-260-2536-8.

Příloha č. 11 Mapka Kubínkova putování v červenci r. 1877³⁰⁶

³⁰⁶ V osobní dokumentaci autorky práce.

Toto mi vyprávěla moje babička Anna, rozená Horáková z Bedřichovic, č. 62. Tak, jak to věděla od své maminky Marie Horákové, rozené Božkové z Bedřichovic:

V Bedřichovicích stála v 19. století na návsi zvonice. Šebestián Kubínek, když přišel do Bedřichovic, sedl si u zvonice, položil svoji almárku a začal se hlasitě modlit a zpívat nábožné písně. Lidé vybíhali z domů a chodili za ním pro četbu. Moje prababička pro něho poslala děti. Prý mu říkali: "Stréčku, pojd'te k nám!"

Šebestián měl nohy omotané onucemi, které si u nich sušil. Spával na slamníku. Když měli zrovna po zabíjačce, nabízeli mu různé dobroty. Šebestián Kubínek říkal: "Panímámo, dejte mi kus chleba a hrnek mléka."

Příloha č. 12 Svědectví Anny Hlávkové³⁰⁷

³⁰⁷ V osobní dokumentaci autorky práce.

Řím, 15. 8. 05

Milý důst. pane,

Dobře, že se Šebestiánem Kubínkem chcete obírat. Myslím si, že jeho postava by v jiných zemích byla už dávno kanonizovaná. Literatury o něm je ovšem málo. Podstatné se snažil posbírat Josef Jančík, profesor semináře v Brně. Já jsem jednou pobídl dp. Michalíka, tehdy faráře v Tyrolsku, aby vydal populární knížku. Mám jenom jednu. Ale není důležitá. Snad najdete v Brně Jančíkovu knížku. Přeji Vám mnoho požehnání z Říma.

Při Vašem mnohém přátelství z Říma

T. Špidlík s.j.

Milý důstojný pane,

dobře že se Šebestiánem Kubínkem chcete obírat. Myslím si, že jeho postava by v jiných zemích byla už dávno kanonizovaná. Literatury o něm je ovšem málo. Podstatné se snažil posbírat Josef Jančík, profesor semináře v Brně. Já jsem jednou pobídl dp. Michalíka, tehdy faráře v Tyrolsku, aby vydal populární knížku. Mám jenom jednu. Ale není důležitá. Snad najdete v Brně Jančíkovu knížku. Přeji Vám mnoho požehnání z Říma.

T. Špidlík

Příloha č. 13 Dopis kardinála Špidlíka³⁰⁸

³⁰⁸ Převzato z internetových stránek farnosti Blažovice.

Šebestián Kubínek

(Františku Michalčíkovi věnuje Tomáš Špidlík)

Zvon za zvonem se rozhoupal,
les jásá chválou Marie,
žhne v strmou stezku slunce pal,
kde k Hostýnu lid putuje.

Jde postava tam k zemi schýlena,
však na rtech zpěv a v očích jas.
Knih almárka i věku břemena
mu neztlumily vroucí hlas.

Jej nadchne dálka, háj i luh,
zná Moravěnky sever, jih,
kde Kubínkovi mluví Bůh,
kde rozsévá on moudrost knih.

Ó Bože otců, Bože národa,
náš v Písmu je i hlas je tvůj,
ten odkaz Cyrila i Metoda
nám, Hospodine, opatruj!

Příloha č. 14 Báseň Tomáše Špidlíka³⁰⁹

³⁰⁹ Převzata z knihy Františka Michalčíka. Srov. MICHALČÍK, F. *Šebestián Kubínek, velký syn Moravy*. Řím, 1988.

Poutník nebes

Krosničkou nebesa podepřená,
modlitbou očí - srdcí žalm.
Útěcho bezmocných,
navrať se s poutníky k nám,
od jitra do noci.

Vzpomene i země na Zdravas,
z očí se skřivan bezděky vznes.
Poutníku nebes,
krosničku zas otvírej
při cestách včera i dnes.

Příloha č. 15 Báseň Bohumila Robeše³¹⁰

³¹⁰ V osobní dokumentaci autorky práce.

MO ČSL BLAŽOVICE • Blažovice, kulturní dům, 14. prosince 1969 v 19 hod.

OSLAVA 170. NAROZENIN

Šebestiána Kubínka

apoštola dobrého tisku

Program: Přednáška P. Josefa Soukopa

Pásmo o Š. Kubínkovi

Mužské sbory

V Ý S T A V A

Šebestián Kubínek a jeho doba

(v sále u Weinereichů)

bude přístupna 13. a 14. prosince 1969

od 8 do 18 hodin

Vstupné dobrovolné.

Zve MO ČSL Blažovice

G 62

Příloha č. 16 Pozvánka na vzpomínkovou akci z roku 1969³¹¹

³¹¹ V osobní dokumentaci autorky práce.

Farnost Blažovice, obec Blažovice
pořádá a zve na
vzpomínkové setkání
u příležitosti
210. výročí narození
Šebestiána
Kubínka

NÁŠ ŠEBESTIÁN KUBÍNEK

**18. ledna 2009
BLAŽOVICE**

**9:15 hodin MŠE
SVATÁ**
- celebrovat bude
novoríšský opat
otec Marian R. Kosík
OPraem

**14:30 hodin
ŠEBESTIÁN KUBÍNEK**
- co nám říká dnes
Beseda v Kulturním
domě s PhDr. Jindři-
chem Z. Charouzem
OPraem, Marianem
R. Kosíkem OPraem,
P. Tomášem Prnkou
a dalšími hosty.
Hudební vystoupení
místních dětí.

Příloha č. 17 Plakát k oslavě 210. výročí narození Šebestiána Kubínka³¹²

³¹² V osobní dokumentaci autorky práce.

BLAŽOVICKÝ POUTNÍK

ÚNOR
2015

Milí farníci,

rok se s rokem sešel a opět držíte v rukou Poutníka, ve kterém se dočtete, co všechno jsme společně loni prožili, co se odehrálo v naší farnosti a v církvi, a také co nás čeká letos.

Skončil rok rodiny, oslavili jsme 80. výročí posvěcení našeho kostela, vyrazili na farní dovolenou a na pěší pouť na Cvilín a prožili mnoho dalšího.

A co je před námi? Až do Hromnic 2016 budeme prožívat Rok zasvěceného života. Letos nás čeká Eucharistický kongres. V době postní, zřejmě na začátku března, bude duchovní obnova našich farností u příležitosti tvaroženského biřmování. O nedělních vycházkách už trénujte na farní dovolenou a pěší pouť. Všechny zvu 12. - 19. července do Dolomit (GPS 46.508803, 12.468821, www.gufobu-bo.it/laggio.html). Hory jsou krásné i z údolí, kdyby si snad někdo netroufal na vrcholek, a také na mnoho kopců jede lanovka, ovšem vyjít na vrchol po svých, tomu se nic nevyrovná. Pěší pouť bude v srpnu, ale zatím neznámo kam. A dá-li Bůh, na podzim začne příprava na biřmování.

Z matriky můžeme vyčíst, že nám přibýlo šest Božích dětí: Aneta Ludmila Popovičová, Jakub Martin Kašparovský, Natálie Michaela Kašparovská, Ludmila Anna Marešová, Klára Kousalová, Daniela Anežka Daňková. Děkujeme Bohu za dar jejich života a modleme se za ně i za jejich

Foto: Karel Štěpánek

rodiče, ať s tím jak porostou, objevují ten obrovský poklad, který při křtu dostaly.

Svatost manželství si v roce rodiny udělili Pavel Macek a Alena Dvořáková. I za ně Bohu děkujeme a provázíme je modlitbou.

Na věčnost nás předešli: Jan Nohel, Ludmila

Bugárová, Jan Blažek, Jiří Ryba, Ludmila Patáková, Josef Paulík, František Pleva, Alžběta Nohelová, Marie Paulíková a Miroslav Konečný. R. I. P.

Kéž v roce zasvěceného života objevíme, že všichni patříme Pánu. Modleme se za řeholníky a řeholnice (oni se za nás modlí) a prosíme o povolání k zasvěcenému životu z naší farnosti.

otec Josef Rybecký

³¹³ Převzato z internetových stránek farnosti Blažovice.

Anotace

Jméno autora: Jana Bártková

Instituce: Katedra církevních dějin a dějin křesťanského umění CMTF UP v Olomouci

Vedoucí práce: Mgr. Tomáš Parma. PhD.

Název práce: Šebestián Kubínek, apoštol modlitby a dobré knihy

Anotace

Bakalářská práce se zabývá životem a odkazem Šebestiána Kubínka (1799-1882), apoštola modlitby, dobré knihy a střídmosti. Po vzoru apoštolů se vzdal majetku a rozhodl se věnovat službě lidem. Aktivně se podílel na obrodě národa prostřednictvím šíření dobrých, česky psaných knih vydávaných vzdělávacími spolky v Čechách a na Moravě, propagací modlitebních pobožností a poutí, horlivým bojem proti alkoholismu. Práce je zasazena do dobového kontextu, mapuje Kubínkovo dětství, dospívání, duchovní zrání a jeho aktivní působení na moravském venkově. Odkaz je zachycen s přesahem do současnosti. Zpracování bylo provedeno na podkladě archivních materiálů a dobových tiskovin.

Klíčová slova: Šebestián Kubínek, život, dílo, odkaz, bratrstva, vzdělávací spolky, národní život

Abstract

The Bachelor thesis covers the work and the life of Sebastian Kubinek (1799-1882), the apostle of prayer, of a good book and moderation; who followed the apostles and gave away his property, and dedicated his life to serving people. He was active in national renewal, spreading good books written in Czech and published by educational associations in Bohemia and Moravia, promoting religious worships and pilgrimages, and fighting zealously against alcoholism. The work relates to the historical period, monitors Kubinek's childhood, adolescence, spiritual growth and his active work in Moravian countryside. Kubinek's legacy is depicted with its impact on present times. The thesis is based on period printed materials and resources.

Key words: Sebastian Kubinek, life, work, legacy, brotherhood, educational associations, national life

Poznámka k rozsahu práce

Počet stran: 46

Počet znaků: 126 846

Počet příloh: 18

Počet titulů použité literatury včetně pramenů: 56

Počet internetových zdrojů: 3

Počet audio zdrojů: 2

Počet digitalizovaných zdrojů: 13